

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Realizacja projektów badawczo-rozwojowych w perspektywie finansowej 2014-2020

Centrum Projektów Europejskich

Warszawa

22 lipca 2020

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

Badania naukowe - Typologia:

badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne

badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług; badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy, szczególnie do oceny przydatności danych rodzajów technologii, a także budowę niezbędnych w tych badaniach linii pilotażowych, w tym do uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych;

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

prace rozwojowe – nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, z wyłączeniem prac obejmujących rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń, w szczególności:

opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych oraz demonstracje, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt nie został określony

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy stanowi produkt końcowy gotowy do wykorzystania komercyjnego, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna

badania naukowe lub prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa – systematyczne prace uwzględniające specyfikę dziedziny obronności i bezpieczeństwa państwa oraz konieczność zapewnienia ochrony informacji niejawnych, prowadzące do pozyskania nowych technologii, nowych wzorów uzbrojenia i sprzętu niezbędnych do realizacji polityki obronnej i bezpieczeństwa państwa, przygotowań obronnych w sferze militarnej i pozamilitarnej oraz potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

działalność badawczo-rozwojowa – działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań

działalność upowszechniająca naukę – realizację zadań wspierających rozwój polskiej nauki przez upowszechnianie, promocję i popularyzację wyników działalności badawczo-rozwojowej, innowacyjnej i wynalazczej, w tym w skali międzynarodowej, a także zadań związanych z utrzymaniem zasobów o dużym znaczeniu dla nauki i jej dziedzictwa, nieobejmujących prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

jednostki naukowe – prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe:

- a) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni,
- b) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk
- c) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1158, 1452 i 2201),
- d) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- e) Polską Akademię Umiejętności,
- f) inne jednostki organizacyjne posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

podmiot działający na rzecz nauki – podmiot wykonujący w sposób ciągły zadania z zakresu upowszechniania nauki, nieotrzymujący dotacji na działalność statutową ze środków finansowych na naukę

konsorcjum naukowe – grupę jednostek organizacyjnych, w której skład wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa oraz co najmniej jeden przedsiębiorca, albo co najmniej dwie jednostki naukowe, podejmującą na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych

działalność konsorcjów naukowych, sieci naukowych, centrów naukowych Polskiej Akademii Nauk, centrów naukowo--przemysłowych – działalność związaną z realizacją wspólnych badań naukowych, prac rozwojowych oraz wspólnych projektów i przedsięwzięć określonych w umowie o ich utworzeniu

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

sieć naukowa – grupę jednostek naukowych podejmujących na podstawie umowy zorganizowaną współpracę związaną z prowadzonymi przez nie w sposób ciągły wspólnymi badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi, służącymi rozwojowi specjalności naukowej tej sieci

centrum naukowo-przemysłowe – centrum w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

centrum naukowe uczelni – centrum naukowe uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

duża infrastruktura badawcza – aparaturę naukowo-badawczą w tym infrastrukturę informatyczną nauki, o wartości przekraczającej:

- a) 150 000 zł – w przypadku aparatury naukowo-badawczej służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk humanistycznych i społecznych oraz w grupie nauk o sztuce i twórczości artystycznej,
- b) 500 000 zł – w przypadku aparatury naukowo-badawczej służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk ścisłych i inżynierskich oraz w grupie nauk o życiu;

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

strategiczna infrastruktura badawcza – dużą infrastrukturę badawczą oraz infrastrukturę budowlaną, ujęte w wykazie przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej, który stanowi Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej

specjalne urządzenie badawcze – aparaturę naukowo-badawczą lub stanowisko badawcze, o co najmniej regionalnym znaczeniu, którego koszty utrzymania stanowią znaczną część kosztów utrzymania potencjału badawczego jednostki naukowej, służące do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności w kierunkach określonych w Krajowym Programie Badań, o którym mowa w art. 4, przy użyciu którego są świadczone, także odpłatnie, usługi z zakresu działalności badawczo-rozwojowej na rzecz innych jednostek naukowych

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

specjalne urządzenie badawcze z zakresu infrastruktury informatycznej nauki – infrastrukturę centrów komputerów o dużej mocy obliczeniowej, akademickie miejskie sieci informatyczne o co najmniej regionalnym znaczeniu i zasięgu oraz koszty łączności międzynarodowej z naukowymi sieciami informatycznymi

Finansowanie nauki obejmuje finansowanie działań na rzecz realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, w szczególności badań naukowych, prac rozwojowych oraz realizacji innych zadań szczególnie ważnych dla postępu cywilizacyjnego, rozwoju gospodarczego i kulturalnego państwa.

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

Rada Ministrów ustanawia **Krajowy Program Badań** w drodze uchwały.

W Krajowym Programie Badań określa się strategiczne dla państwa kierunki badań naukowych i prac rozwojowych.

Strategicznym kierunkiem badań naukowych i prac rozwojowych jest przedsięwzięcie o szerokiej problematyce, określające cele i założenia długoterminowej polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa.

POZIOMY GOTOWOŚCI TECHNOLOGICZNEJ

(ang. TRL – Technology Readiness Levels)

Poziom I

Definicja: Zaobserwowano i opisano podstawowe zasady danego zjawiska – najniższy poziom gotowości technologii oznaczający rozpoczęcie badań naukowych w celu wykorzystania ich wyników w przyszłych zastosowaniach. Zalicza się do nich między innymi badania naukowe nad podstawowymi właściwościami technologii.

Przykład: Kolejne poziomy gotowości technologicznej najłatwiej będzie wytłumaczyć na podstawie konkretnego, ogólnodostępnego produktu. Niemal każdy z nas ma telefon z dotykowym wyświetlaczem. Zanim jednak dotykowa technologia trafiła do kieszeni lub torebek klientów, przeszła przez wszystkie poziomy gotowości technologicznej TRL. Na początku procesu była pewna bardziej ogólna (choć potwierdzona wstępnymi badaniami) idea, która zakładała, że człowiek mógłby obsługiwać urządzenia z wyświetlaczem za pomocą własnych palców, bez pośrednictwa myszki czy klawiatury.

Poziom II

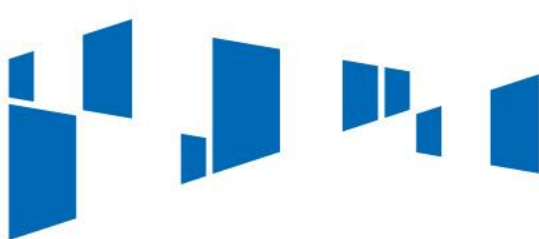
Definicja: Określono koncepcję technologii lub jej przyszłe zastosowanie. Oznacza to rozpoczęcie procesu poszukiwania potencjalnego zastosowania technologii. Od momentu zaobserwowania podstawowych zasad opisujących nową technologię można postulować praktyczne jej zastosowanie, które jest oparte na przewidywaniach. Nie istnieje jeszcze żaden dowód lub szczegółowa analiza potwierdzająca przyjęte założenia.

Przykład: Jednym z najbardziej oczywistych zastosowań ekranów dotykowych były z pewnością telefony komórkowe. Urządzenia, których moc obliczeniowa dorównuje obecnie wielu komputerom, od dawna potrzebowały technologii, która pozwoli zachować im rozmiar kieszonkowego urządzenia, przy jednoczesnym powiększeniu rozmiarów wyświetlaczy. Przewidywano, że technologia dotykowa okaże się strzałem w dziesiątkę.

Poziom III

Definicja: Potwierdzono analitycznie i eksperymentalnie krytyczne funkcje lub koncepcje technologii. Oznacza to przeprowadzenie badań analitycznych i laboratoryjnych mających na celu potwierdzenie przewidywań badań naukowych wybranych elementów technologii. Zalicza się do nich komponenty, które nie są jeszcze zintegrowane w całość lub też nie są reprezentatywne dla całej technologii.

Przykład: Krótko mówiąc, na tym etapie rozwoju technologii konieczne było wykonanie badań naukowych, które potwierdzą, że stworzenie ekranu dotykowego jest w ogóle możliwe. Jednym z pomysłów wynalazców było umieszczenie czterech elektrod w rogach konkretnej powierzchni, które wytwarzały między sobą pole elektrostatyczne. Dotknięcie ręką w dowolnym punkcie pomiędzy tymi elektrodami powodowało impuls pozwalający stwierdzić położenie palca. Technologia zatem działała, ale jeszcze nie w połączeniu z ekranem.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Poziom IV

Definicja: Zweryfikowano komponenty technologii lub podstawowe jej podsystemy w warunkach laboratoryjnych. Proces ten oznacza, że podstawowe komponenty technologii zostały zintegrowane. Zalicza się do nich zintegrowane ad hoc modele w laboratorium. Uzyskano ogólne odwzorowanie docelowego systemu w warunkach laboratoryjnych.

Przykład: Krótko – na tym etapie połączono wynalezioną technologię dotykową z innym koniecznym komponentem, czyli ekranem ciekłokrystalicznym (LCD) w warunkach laboratoryjnych.

Poziom V

Definicja: Zweryfikowano komponenty lub podstawowe podsystemy technologii w środowisku zbliżonym do rzeczywistego. Podstawowe komponenty technologii są zintegrowane z rzeczywistymi elementami wspomagającymi. Technologia może być przetestowana w symulowanych warunkach operacyjnych.

Przykład: Na poziomie piątym konieczna była weryfikacja, czy ekran LCD wyświetla prawidłowy obraz, a ekran dotykowy po połączeniu także zachowuje swoje właściwości. Krótko mówiąc, tworzymy prototyp gotowy do pierwszych testów w warunkach symulujących te rzeczywiste.

Poziom VI

Definicja: Dokonano demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Oznacza to, że przebadano reprezentatywny model lub prototyp systemu, który jest znacznie bardziej zaawansowany od badanego na poziomie V, w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Do badań na tym poziomie zalicza się badania prototypu w warunkach laboratoryjnych odwzorowujących z dużą wiernością warunki rzeczywiste lub w symulowanych warunkach operacyjnych.

Przykład: Na szóstym poziomie gotowości technologicznej testuje się prototyp (w tym przykładzie jest to telefon komórkowy z ekranem dotykowym) w warunkach zbliżonych do tych, w których urządzenie ma działać w przyszłości. Nie jest to jednak ostateczna demonstracja. Konieczne jest bowiem zapewnienie bezpiecznych warunków, które pozwolą zabezpieczyć się na wypadek pęknięcia ekranu, samozapłonu urządzenia lub podobnych zagrożeń.

Poziom VII

Definicja: Dokonano demonstracji prototypu technologii w warunkach operacyjnych. Prototyp jest już prawie na poziomie systemu operacyjnego. Poziom ten reprezentuje znaczący postęp w odniesieniu do poziomu VI i wymaga zademonstrowania, że rozwijana technologia jest możliwa do zastosowania w warunkach operacyjnych. Do badań na tym poziomie zalicza się badania prototypów na tzw. platformach badawczych.

Przykład: Na tym poziomie testy telefonu z dotykowym ekranem przypominają już korzystanie z finalnego produktu, nadal jednak trzeba wziąć pod uwagę możliwość ewentualnych poprawek.

Poziom VIII

Definicja: Zakończono badania i demonstrację ostatecznej formy technologii. Oznacza to, że potwierdzono, że docelowy poziom technologii został osiągnięty i technologia może być zastosowana w przewidywanych dla niej warunkach. Praktycznie poziom ten reprezentuje koniec demonstracji.

Przykłady obejmują badania i ocenę systemów w celu potwierdzenia spełnienia założeń projektowych, włączając w to założenia odnoszące się do zabezpieczenia logistycznego i szkolenia.

Przykład: Aby osiągnąć ten poziom, testujemy produkt i poprawiamy do momentu, gdy będziemy pewni, że jest bezpieczny i spełnia swoje założenia w stu procentach. Na tym poziomie wykonuje się także testowe serie produkcyjne, które pozwalają określić, czy nasz produkt jest gotowy do masowej produkcji.

Poziom IX

Definicja: Sprawdzenie technologii w warunkach rzeczywistych odniosło zamierzony efekt. Wskazuje to, że demonstrowana technologia jest już w ostatecznej formie i może zostać zaimplementowana w docelowym systemie. Między innymi dotyczy to wykorzystania opracowanych systemów w warunkach rzeczywistych.

Przykład: Nic dodać, nic ująć. Nasz telefon z ekranem dotykowym jest gotowy do użytku i – co ważne – znajduje się na etapie seryjnej produkcji.

Powyższy przykład dotyczy poziomów gotowości technologicznej konkretnego produktu, ale warto pamiętać, że **TRL możemy odnieść także do procesów, np. gdy chcemy wprowadzić inny sposób dostawy w naszej firmie logistycznej.** Analogicznie – wymaga on sprawdzenia i udokumentowania gotowości na dziewięciu powyższych poziomach. Trzeba jednak zauważyć, że nie każdy projekt technologiczny i innowacja przechodzi w realnym świecie przez wszystkie wymienione poziomy gotowości technologicznej. Omawiamy w ten sposób pewien idealny model, który zapewnia zarówno bezpieczeństwo działania technologii, jak i spokój dla potencjalnego inwestora czy grantodawcy.

Podstawowe różnice

Należy przeanalizować kilka kryteriów, aby w pełni odpowiedzieć na pytanie, czym różnią się względem siebie prace rozwojowe i badania przemysłowe. Pierwszym krokiem jest ustalenie, w jakim środowisku odbywają się prace w ramach danego projektu. Jeśli jest to laboratorium, czyli ściśle kontrolowana przez badaczy rzeczywistość wirtualna, będziemy mieli do czynienia z badaniami przemysłowymi. Z kolei w przypadku skupiania się na sprawdzaniu nowych lub ulepszonych rozwiązań w środowisku rzeczywistym, badacze będą realizowali prace rozwojowe.

Posługując się tzw. Technology Readiness Levels, w skrócie nazywanym termometrem gotowości technologii TRL, czyli 9-stopniową skalą służącą do oznaczania etapu rozwoju technologii, można określić, kiedy mamy do czynienia z badaniami przemysłowymi, a kiedy z pracami rozwojowymi:

- Poziomy TRL 1 i TRL 2 - obejmują obserwację i opis podstawowych zasad danego środowiska oraz określenie koncepcji technologii i jej przyszłego zastosowania - to badania podstawowe;
- Poziomy badań przemysłowych:
 - o TRL 3 - potwierdzenie analitycznie i eksperymentalnie krytycznych funkcji lub koncepcji technologii;

TRL 4 - zweryfikowanie komponentów technologii lub podstawowych jej podsystemów w warunkach laboratoryjnych;

TRL 5 - zweryfikowanie komponentów lub podstawowych podsystemów technologii w środowisku zbliżonym do rzeczywistego;

TRL 6 - dokonanie demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

- Poziomy prac rozwojowych:

TRL 6 - j.w.;

TRL 7 - dokonanie demonstracji prototypu technologii w warunkach operacyjnych,

TRL 8 - zakończenie badania i demonstracja ostatecznej formy technologii,

TRL 9 - sprawdzenie technologii w warunkach rzeczywistych i odniesienie zamierzonych efektów.

Na podstawie przedstawionej skali można powiedzieć, że badania przemysłowe stanowią pierwsze, uzyskiwane w laboratorium wstępne potwierdzenia założeń badawczych i ich wynikiem mogą być surowe prototypy. Prace rozwojowe rozpoczynają się w momencie wyjścia z laboratorium i przejścia na większą skalę działalności.

Prowadzi się je w środowisku zbliżonym do rzeczywistego, a ich efektem są funkcjonalnie kompletne prototypy oraz linie pilotażowe lub demonstracyjne. Prace te są bliskie końcowemu produktowi i mają wysoką gotowość technologiczną.

Dlaczego jest to takie istotne?

Rozgraniczenie badań przemysłowych i prac rozwojowych jest kluczowe z punktu widzenia beneficjentów, ponieważ zakwalifikowanie podejmowanych czynności do właściwych grup decyduje o poziomie dofinansowania w wielu programach finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Dotyczy to zarówno programów krajowych, jak i europejskich.

W tzw. Szybkiej Ścieżce, w programie krajowym, poziom finansowania dla prac rozwojowych wynosi od 15 do 45 proc., w zależności od wielkości przedsiębiorstwa, a dla badań przemysłowych od 50 do 70 proc. dofinansowania.

Z kolei w przypadku programu Horyzont 2020 bez względu na wielkość przedsiębiorstwa, na działania z zakresu „research and innovation actions”, utożsamianego z badaniami przemysłowymi, można otrzymać wsparcie do 100 proc. wydatków, a na „innovation actions” (prace rozwojowe) już tylko 70 proc.

Podział na badania przemysłowe i prace rozwojowe może być zróżnicowany z uwagi na sektor, w którym działa beneficjent oraz nawet w zależności od charakteru danego projektu.

Charakterystyka i rodzaje badań – badania przemysłowe a prace rozwojowe.
Ryzyka związane z realizacją projektu B+R współfinansowanego ze środków UE.

Cykl realizacji projektu B+R

Zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie B+R

Zgodność ponoszonych wydatków z budżetem projektu

Utrzymanie wskaźników w projekcie na planowanym poziomie

Czynnik czasu a terminowość realizowanych zadań

Zgodność z politykami horyzontalnymi

Ryzyka wynikające z nieprawidłowego stosowania PZP

Ryzyka związane z pomocą publiczną

Prawne podstawy kontroli projektów B+R.

Kontrola funduszy strukturalnych w świetle przepisów wspólnotowych.

System kontroli projektów B+R.

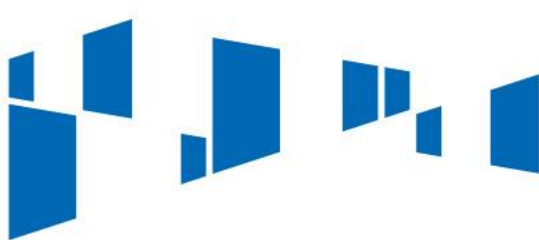
Zakres merytoryczny prowadzonych kontroli

Najczęściej wykrywane nieprawidłowości w projektach B + R.

Najskuteczniejsze rodzaje instrumentów kontrolnych służące wykrywaniu nieprawidłowości

Charakterystyka najczęstszych przykładów nieprawidłowości występujących w projektach B+R

Pozafinansowe sposoby usuwania nieprawidłowości w projektach B +R

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

AKTY PRAWNE

Zasady finansowania nauki.

Dz.U.2018.87 Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki

Duża ustawa o innowacyjności

Dz.U.2017.2201 Ustawa z dnia 9 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego działalności innowacyjnej

Prawo własności przemysłowej.

Dz.U.2017.776 Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej.

Zasady zarządzania mieniem państwowym

Dz.U.2016.2259 Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym

Prawo autorskie i prawa pokrewne.

Dz.U.2018.119 Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo autorskie i prawa pokrewne.

Warunki prowadzenia działalności innowacyjnej

Dz.U.2016.1933 Ustawa z 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, zwanego dalej „rozporządzeniem nr 651/2014”

Źródła finansowania i podmioty prowadzące działalność

Finansowanie działalności badawczej przedsiębiorstw w krajowych i unijnych programach

Fundusze UE

PO IR

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój to największy w Unii Europejskiej program na rzecz rozwoju badań i tworzenia innowacji. Dziedziny oraz rodzaje projektów wspieranych z niego w latach 2014-2020 zostały określone w samym Programie oraz szczegółowym opisie jego priorytetów. W osiach priorytetowych i działaniach, na które się dzieli zostały doprecyzowane obszary i typy przedsięwzięć.

Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa

Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I

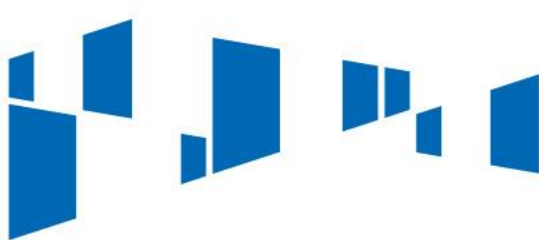
Zwiększenie intensywności współpracy w ramach krajowego systemu innowacji

Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach

Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki

Wsparcie powstawania międzynarodowych agend badawczych

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

I OŚ PRIORYTETOWA PO IR: WSPARCIE PROWADZENIA PRAC B+R PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA

W ramach osi finansowane są projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw, w tym projekty obejmujące przygotowanie prototypów doświadczalnych oraz instalacji pilotażowych. W przypadku, gdy przedsiębiorca nie posiada wystarczającego potencjału kadrowego czy też infrastrukturalnego do samodzielnej realizacji takich prac, może część projektu zlecić podmiotom zewnętrznym (np. jednostkom naukowym). Ponadto w I osi PO IR przewidziany został schemat finansowania projektów B+R, realizowany we współpracy z funduszami venture capital. Instrument stymulować ma tworzenie nowych przedsiębiorstw (start up) w oparciu o wyniki prac B+R pochodzące głównie ze środowiska jednostek naukowych. Dzięki wsparciu przedsiębiorstwa te będą mogły dalej rozwijać i komercjalizować innowacyjne produkty, usługi i technologie

DLA KOGO DOFINANSOWANIE?

- przedsiębiorstwa: mikro, małe i średnie oraz duże, w tym spółki typu spin-off;
- konsorcja przedsiębiorstw.

DZIAŁANIE 1.1: Projekty B+R przedsiębiorstw

Działanie jest ukierunkowane na wsparcie projektów B+R wpisujących się w KIS i realizowanych przez przedsiębiorstwa

PODDZIAŁANIE 1.1.1: Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa (tzw. „szybka ścieżka”)

PODDZIAŁANIE 1.1.2: Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej

DZIAŁANIE 1.2: Sektorowe programy B+R

Działanie służy wsparciu realizacji przedsięwzięć B+R istotnych dla rozwoju poszczególnych branż/sektorów gospodarki

DZIAŁANIE 1.3: Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych

Działanie ma na celu współpracę instytucji publicznych oraz funduszy typu venture capital (krajowych i zagranicznych), które wspólnie angażują środki we wsparcie przedsiębiorstw typu spin-off, realizujących projekty B+R

PODDZIAŁANIE 1.3.1: Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu proof of concept – BRIdge Alfa

PODDZIAŁANIE 1.3.2: Publiczno-prywatne wsparcie prowadzenia prac badawczo-rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych – BRIdge VC

IV OŚ PRIORYTETOWA PO IR: ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU NAUKOWO-BADAWCZEGO

CO MOŻNA REALIZOWAĆ?

IV oś PO IR służy podniesieniu jakości polskiej nauki. W jej ramach finansowane są badania przemysłowe i prace rozwojowe prowadzone przez sektor nauki we współpracy z przedsiębiorcami. Dodatkowo, finansowaniem objęta jest publiczna infrastruktura badawczo-rozwojowa, ograniczona do projektów znajdujących się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej. W tej osi zaprojektowane zostały także instrumenty służące konsolidacji potencjału naukowego i zwiększania potencjału kadrowego sektora B+R.

DLA KOGO DOFINANSOWANIE?

- jednostki naukowe oraz konsorcja jednostek naukowych;
- konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych;
- naukowcy,
- studenci,
- doktoranci,
- uczelnie CTT i spółki celowe.

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

DZIAŁANIE 4.1: Badania naukowe i prace rozwojowe

Działanie obejmuje wsparcie projektów polegających na prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych, realizowane przez konsorcja naukowe i naukowo-przemysłowe

PODDZIAŁANIE 4.1.1: Strategiczne programy badawcze dla gospodarki

PODDZIAŁANIE 4.1.2: Regionalne agendy naukowo-badawcze

PODDZIAŁANIE 4.1.3: Innowacyjne metody zarządzania badaniami

PODDZIAŁANIA 4.1.4: „Projekty aplikacyjne”

DZIAŁANIE 4.2: Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki

Celem działania jest wsparcie wybranych projektów dużej, strategicznej infrastruktury badawczej, o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, znajdujących się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej oraz zapewnienie skutecznego dostępu do tej infrastruktury dla przedsiębiorców i innych zainteresowanych podmiotów.

DZIAŁANIE 4.3: Międzynarodowe Agendy Badawcze

W ramach działania wspierana jest realizacja Międzynarodowych Agend Badawczych w celu stworzenia w Polsce wyspecjalizowanych, wiodących w skali światowej jednostek naukowych we współpracy z renomowanymi ośrodkami naukowymi z innych państw.

DZIAŁANIE 4.4: Zwiększanie potencjału kadrowego sektora B+R

Celem działania jest zapewnienie kadr na potrzeby innowacyjnego przemysłu i zespołów naukowych realizujących prace B+R, które posiadają przełomowy charakter oraz istotne znaczenie dla gospodarki lub rozwiązywania kluczowych problemów społecznych.

NOWE FORMUŁY WSPARCIA

Bridge Alfa skierowany jest do pomysłów znajdujących się w fazie seed, gdzie ryzyko niepowodzenia inwestycyjnego jest największe, ale można je zweryfikować relatywnie niedużym kosztem. Wsparte w ten sposób projekty stanowią atrakcyjny produkt dla Funduszy Venture Capital. Tym samym zostanie zlikwidowana luka kapitałowa, która uniemożliwia naukowcom dotarcie ze swoimi projektami do biznesu.

Inwestorzy otrzymają bezzwrotne wsparcie, którego NCBR udziela im na utworzenie wehikułu inwestycyjnego. Ich sieć stworzy ekosystem wspierający inkubację spółek spin-off. Za pośrednictwem wehikułu selekcjonowane będą pomysły o wysokim potencjale komercjalizacyjnym. Będą wchodzić na rynek dzięki zapewnieniu przejścia przez fazę proof of principle i proof of concept oraz wszystkich usług niezbędnych do przekształcenia w spin-off. Bezzwrotne dofinansowanie ze strony NCBR wynosi 80%, a wsparcie na jakie może liczyć indywidualny projekt wynosi ok. 1 mln zł.

BLOKI 200+

Główne założenia nowego modelu

Program „Bloki 200+” to inicjatywa Zespołu ds. nowych technologii wytwarzania energii NCBR i zarazem kolejna inicjatywa Centrum, która ma na celu wsparcie prac badawczo- rozwojowych realizowanych w obszarze energetyki. Program realizowany jest w formule zamówień przedkomercyjnych (PCP).

Cel programu

Celem programu jest opracowanie nowych rozwiązań technicznych, organizacyjnych i prawnych, które pozwolą dostosować bloki energetyczne do zmieniających się warunków eksploatacji i nowych wyzwań związanych z pracą krajowego systemu elektroenergetycznego.

Główne zasady realizacji

Prace w ramach programu są realizowane przez wyłonionych wykonawców w trzech fazach: 1) opracowanie koncepcji, 2) weryfikacja koncepcji w skali laboratoryjnej i 3) badanie prototypu w rzeczywistym środowisku testowym (w tej fazie wybrani wykonawcy projektów będą mieli za zadanie przeprowadzić prace B+R w środowisku nielaboratoryjnym, tj. w skali rzeczywistej (w ramach prototypu). Celem tych prac będzie sprawdzenie możliwości zastosowania przygotowywanej metody do wykorzystania w rzeczywistym środowisku pracy bloków, w tym zweryfikowanie czy przygotowywana metoda może być wdrożona i czy przynosi założone skutki oraz jakie efekty mogą być osiągnięte w związku z jej zastosowaniem).

Finansowanie programu

Całkowity budżet Programu wynosi 190 mln zł.

Program Bezemisyjny transport publiczny

Główne założenia nowego modelu

Program Bezemisyjny transport publiczny to pierwszy program uruchomiony przez NCBR w nowym modelu finansowania programów badawczych, oparty o partnerstwo innowacyjne.

W celu realizacji programu NCBR pozyskał do współpracy miasta zainteresowane nabyciem nowoczesnych pojazdów do transportu publicznego. W odpowiedzi na publiczne zaproszenie NCBR oraz w wyniku uzgodnień prowadzonych w 2017 r. nawiązano współpracę z 26 miastami oraz Górnośląsko – Zagłębiowską Metropolią, zrzeszającą 41 gmin. W efekcie określono wartość i wielkość zamówienia na ponad 1000 innowacyjnych pojazdów.

Cel programu

Celem programu jest zintensyfikowanie procesu wdrożenia nowoczesnych rozwiązań w zakresie transportu bezemisyjnego. Stanie się tak dzięki publicznemu wsparciu na opracowanie innowacyjnego autobusu bezemisyjnego, a także kompleksowych, innowacyjnych rozwiązań technicznych, które pozwolą na całościową minimalizację kosztów aplikacyjnych i eksploatacyjnych infrastruktury transportu miejskiego.

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

Finansowanie programu

Wartość całkowita zamówienia wynosi ponad 2,3 mld PLN, na którą składają się:

część badawcza, podczas której realizowane są projekty badawcze mające na celu opracowanie prototypów pojazdów, której budżet oszacowano na 100 mln PLN, na którą NCBR pozyskał środki z budżetu UE,

część wdrożeniowa, podczas której następuje zakup pojazdów w ramach programu Bezemisyjnego transportu publicznego, której budżet oszacowano na ponad 2,2 mld PLN – jest to odpowiedź na zapotrzebowanie miast sygnatariuszy na innowacyjne pojazdy. W tej części będzie następował zakup przez miasta – sygnatariuszy Porozumień o współpracy – określonej liczby produktów. We współfinansowaniu tego etapu będzie uczestniczył NFOŚiGW, który pod koniec 2017 r. zawarł stosowną umowę z NCBR.

Program jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach poddziałania 4.1.3 Innowacyjne metody zarządzania badaniami Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, w ramach projektu pn. Podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki poprzez wdrożenie nowego modelu finansowania przełomowych projektów badawczych(nr POIR.04.01.03-00-0001/16).

Program „e-Van”

Założenia programu

Program „e-Van” to jeden z programów NCBR planowanych do realizacji w formule problem-driven research. W programach tych NCBR, w odpowiedzi na zidentyfikowaną potrzebę rynkową, gospodarczą, społeczną, finansuje portfolio projektów badawczych, których realizacja ma doprowadzić do rozwiązania określonego problemu. Celem programu „e-Van” jest opracowanie w wyniku prac badawczo-rozwojowych elektrycznego pojazdu dostawczego kat. N1 o innowacyjnych funkcjonalnościach i uniwersalnym zastosowaniu.

Główne zasady realizacji

Podobnie, jak w przypadku programów „Magazynowanie wodoru” oraz „Bloki 200+” uruchomione przez NCBR postępowanie będzie prowadzone w trybie zamówień przedkomercyjnych (PCP) , a realizacja prac zostanie podzielona na kilka etapów. W ramach poszczególnych etapów, wykonawcy będą opracowywać konkretne wyniki prac etapów, na podstawie których następnie NCBR będzie prowadził ocenę i selekcję wykonawców do kolejnego etapu.

Pojęcia w działalności badawczo-rozwojowej

MAGAZYNOWANIE WODORU

Główne założenia programu

Program magazynowania wodoru jest jednym z programów realizowanych przez NCBR według w formule zamówień przedkomercyjnych (PCP). Zakłada ona koncentrację wykonawców wyłonionych w ramach postępowania na rozwiązaniu dobrze określonego problemu technologicznego, jakim jest opracowanie nowego zasobnika wodoru.

Cel programu

Celem programu jest opracowanie technologii magazynowania wodoru oraz zamówienie prototypu zasobnika wodorowego do zastosowań mobilnych. Efektywny, a jednocześnie tani zasobnik wodoru jest obecnie identyfikowany jako jeden z kluczowych elementów niezbędnych do upowszechnienia technologii wykorzystania wodoru jako magazynu energii. Zmagazynowany wodór może być wykorzystywany do zasilania ogniw paliwowych, wytwarzających prąd elektrycznych w sposób bezpieczny dla środowiska.

Zakładana specyfikacja zamówienia będzie wymagać wysokiej gęstości objętościowej i/lub masowej zasobnika, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa użytkowania systemu. Premiowane będą rozwiązania skalowalne pod względem ilości magazynowanego wodoru. Program jest otwarty na wszelkie technologie magazynowania wodoru, które umożliwią uzyskanie zasobnika spełniającego określone przez NCBR wymagania.

Główne zasady realizacji

Postępowanie zostanie podzielone na trzy etapy prac badawczo-rozwojowych, w których liczba wykonawców po każdym etapie będzie ograniczana na podstawie weryfikacji wyników osiągniętych w trakcie danego etapu. Pierwszy etap – koncepcyjny – adresowany będzie do szerokiego grona wykonawców, a zdolności prowadzenia laboratoryjnych i wdrożeniowych prac badawczo-rozwojowych wymagane będą na późniejszym etapie programu.

Budżet programu

Całkowity budżet Programu wynosi 32 mln zł.

PROGRAMY KRAJOWE

Program BroTech

ma na celu podniesienie efektywności i skuteczności procesu transferu technologii między sferą nauki i gospodarki. Dzięki niemu, jednostki naukowe (JN), ale też mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) realizujące przedsięwzięcia z zakresu komercjalizacji wyników badań i transferu technologii mogą liczyć na uzyskanie dofinansowania usług doradczych świadczonych przez brokerów technologii.

Zamierzeniem Programu jest wsparcie sektora usług doradczych związanych z pośrednictwem w obrocie technologiami, stanowiącego ważny element infrastruktury ułatwiającej transfer technologii w Polsce.

Obok usług doradczych związanych z transferem technologii, Program stwarza możliwość zakupu usług związanych z doradztwem w zakresie praw ochrony własności przemysłowej oraz tworzenia umów licencyjnych. Realizacja projektów w ramach BroTech pozwoli również na nawiązanie dialogu oraz zawarcie umowy transferu technologii pomiędzy Wnioskodawcą i stroną zainteresowaną kupnem/sprzedażą technologii.

CyberSecIdent jest programem badawczo-rozwojowym nakierowanym na podniesienie bezpieczeństwa cyberprzestrzeni RP poprzez zwiększenie dostępności rozwiązań sprzętowych i programistycznych.

Podstawą do przygotowania agendy badawczej, celów, wskaźników realizacji celów, sposobów interwencji oraz budżetu Programu była diagnoza stanu cyberbezpieczeństwa oraz cyfrowej tożsamości.

Na diagnozę stanu składają się wyniki analizy otoczenia polityczno-prawnego, ekonomicznego, społeczno-kulturalnego oraz technologicznego, wykonane zgodnie z metodyką PEST. W każdej z powyższych kategorii zidentyfikowano kluczowe czynniki, szanse jakie może stworzyć Program z punktu widzenia ustaleń w danym otoczeniu oraz ryzyka, jakie pozostaną w wypadku niepodjęcia działań.

W wyniku przeprowadzonej analizy określono cztery kluczowe zagadnienia oraz wynikające z nich potrzeby, które wskazano jako konieczne do uwzględnienia w celach Programu CyberSecIdent.

W otoczeniu polityczno-prawnym:

Zapewnienie adekwatnego do potrzeb i możliwości udziału Polski w działaniach Unii Europejskiej na rzecz wspólnych rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz opracowywania i wdrażania bezpiecznych produktów lub usług teleinformatycznych w cyberprzestrzeni.

W otoczeniu ekonomicznym oraz otoczeniu społeczno-kulturalnym:

Zapewnienie skutecznego oddziaływania na poziom bezpieczeństwa cyberprzestrzeni jako środowiska działalności gospodarczej i społecznej.

Zapewnienie rozwiązań odpowiadających na obawy użytkowników w zakresie cyberbezpieczeństwa.

W otoczeniu technologicznym:

Konieczność zwiększenia nakładów i w konsekwencji zwiększenia liczby projektów B+R wspierających innowacyjność polskich produktów i usług teleinformatycznych w aspekcie bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Przykłady programów unijnych RPO

Badania przemysłowe i prace rozwojowe mogą być obiektem dofinansowania w przypadku takich projektów unijnych jak:

- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 1.1.1. „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa”,
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 1.1.2. „Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej”
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego Poddziałanie 1.2.1 „Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw”,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego Poddziałanie 1.2.2 „Infrastruktura badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw”,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego Działanie 1.2 „Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach”.

Zaawansowane technologie informacyjne, telekomunikacyjne i mechatroniczne - INFOSTRATEG

Program strategiczny będzie wspierał wysokobudżetowe projekty B+R w ramach następujących 5-ciu strategicznych obszarów (kierunków) badań wskazanych przez Komisję ds. programów strategicznych Rady Centrum NCBR:

Obszar 1: Przetwarzanie obrazów ze szczególnym uwzględnieniem zdjęć satelitarnych.

Obszar 2: Metody informatyczne w medycynie spersonalizowanej, diagnostyce, terapii i chemoinformatyce.

Obszar 3: Uczenie maszynowe w robotyce ze szczególnym uwzględnieniem sterowania autonomicznymi urządzeniami.

Obszar 4: Cyberbezpieczeństwo dla obywateli, przedsiębiorstw i administracji.

Obszar 5: Inteligentne systemy sterowania, zarządzania i łączności.

Spółeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków - GOSPOSTRATEG

Program obejmuje pięć strategicznych obszarów problemowych, wynikających bezpośrednio z Krajowego Programu Badań, zgodnych z priorytetowymi kierunkami badań prowadzonych obecnie w Unii Europejskiej i na świecie.

Obszarami tymi są:

Technologie materiałów konstrukcyjnych.

Technologie materiałów fotonicznych i nanoelektronicznych.

Technologie materiałów funkcjonalnych i materiałów o projektowanych właściwościach.

Bezodpadowe technologie materiałowe i technologie biodegradowalnych materiałów inżynierskich.

Technologie materiałów dla magazynowania i przesyłu energii.

Rozwój wiedzy w obszarach Programu, prowadzący do transferu do otoczenia społeczno -gospodarczego innowacyjnych rozwiązań opracowanych w ramach Programu oraz wzrostu międzynarodowej pozycji Polski w badaniach naukowych i pracach rozwojowych w tej dziedzinie.

Program będzie stymulował wzrost innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki. Wynikiem realizowanych w ramach programu projektów będzie opracowanie i przygotowanie wdrożenia nowych produktów, technik i technologii oraz całej gamy innych rozwiązań mających zastosowanie w dziedzinach objętych zakresem tematycznym programu.

Zakładany całkowity budżet Programu, w ramach którego w latach 2016-2021 będą realizowane projekty obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe oraz działania związane z przygotowaniem do wdrożenia, wyniesie ok. 500 milionów złotych.

Nowoczesne technologie materiałowe - TECHMATSTRATEG

Pierwszy konkurs w ramach Programu obejmuje tematy z trzech strategicznych obszarów problemowych:

Technologie materiałów konstrukcyjnych;

Technologie materiałów fotonicznych i nanoelektronicznych;

Bezodpadowe technologie materiałowe i technologie biodegradowalnych materiałów inżynierskich.

Drugi konkurs w ramach Programu obejmuje tematy z pięciu strategicznych obszarów problemowych:

Technologie materiałów konstrukcyjnych.

Technologie materiałów fotonicznych i nanoelektronicznych.

Technologie materiałów funkcjonalnych i materiałów o projektowanych właściwościach.

Bezodpadowe technologie materiałowe i technologie biodegradowalnych materiałów inżynierskich.

Technologie materiałów dla magazynowania i przesyłu energii.

Program ma za zadanie stymulować wzrost innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki. Wynikiem realizowanych w ramach Programu projektów będzie **opracowanie i przygotowanie wdrożenia nowych produktów, technik i technologii oraz innych rozwiązań mających zastosowanie w dziedzinach objętych zakresem tematycznym Konkursu.**

Celem głównym Programu jest rozwój wiedzy w obszarach Programu, prowadzący do transferu do otoczenia społeczno-gospodarczego innowacyjnych rozwiązań oraz wzrost międzynarodowej pozycji Polski w badaniach naukowych i pracach rozwojowych w tej dziedzinie.

Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo - BIOSTRATEG

„Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” – BIOSTRATEG to przygotowany przez Radę NCBR i zatwierdzony przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego strategiczny program badań naukowych i prac rozwojowych.

Program obejmuje pięć strategicznych obszarów problemowych, wynikających bezpośrednio z Krajowego Programu Badań, zgodnych z priorytetowymi kierunkami badań prowadzonych obecnie w Unii Europejskiej i na świecie.

Obszarami tymi są:

Bezpieczeństwo żywnościowe i bezpieczeństwo żywności;

Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej;

Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa;

Ochrona bioróżnorodności oraz zrównoważony rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej;

Leśnictwo i przemysł drzewny.

Celem głównym Programu jest rozwój wiedzy w obszarach Programu, prowadzący do wzrostu międzynarodowej pozycji Polski w badaniach naukowych i pracach rozwojowych w tej dziedzinie, oraz transfer do otoczenia społeczno-gospodarczego innowacyjnych rozwiązań opracowanych w ramach Programu.

Program będzie stymulował wzrost innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki. Wynikiem realizowanych w ramach programu projektów będzie opracowanie i przygotowanie wdrożenia nowych produktów, technik i technologii oraz całej gamy innych rozwiązań mających zastosowanie w dziedzinach objętych zakresem tematycznym programu.

Profilaktyka i Leczenie Chorób Cywilizacyjnych - STRATEGMED

Celem głównym Programu jest uzyskanie zasadniczego postępu w zakresie **zwalczania chorób cywilizacyjnych oraz medycyny regeneracyjnej** na bazie wyników badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych w czterech obszarach:

kardiologii i kardiochirurgii
onkologii
neurologii i zmysłach
medycynie regeneracyjnej

Program ma za zadanie stymulować wzrost innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki (w takich obszarach, jak np. biotechnologia, inżynieria biomedyczna). Wynikiem realizowanych projektów **będzie opracowanie i wdrożenie nowych metod profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych oraz rehabilitacyjnych.**

Efekty realizacji Programu przyczynią się do znaczącego wzrostu pozycji międzynarodowej Polski w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, wykreowania dynamicznych, młodych zespołów badawczych, w międzynarodowym składzie oraz transferu know-how i nowych technologii z polskich instytucji naukowych (publicznych organizacji badawczych) do gospodarki.

Budżet Programu przeznaczony na dofinansowanie projektów wyłonionych w konkursach wynosi **800 mln PLN.**

EOG

Program „Badania stosowane” wdrażany jest w ramach Funduszy Norweskich i Funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Celem Programu jest podniesienie jakości badań stosowanych w Polsce poprzez wzmocnienie współpracy naukowo-badawczej między Polską a Norwegią, rozwijanej w oparciu o równe partnerstwo między polskimi i norweskimi organizacjami badawczymi i przedsiębiorstwami.

Program zakłada finansowanie prac badawczo-rozwojowych w następujących obszarach:

welfare, health and care,
digital and industry,
energy, transport and climate,
food and natural resources,
social and economic development,
unmanned vehicles,
CCS - carbon capture and storage,
cities for the future: services and solutions.

Łączny budżet programu wynosi 77,65 mln euro, z czego na finansowanie projektów badawczych wyłonionych w trybie konkursowym przeznaczone jest 73,16 mln euro, w tym 6,6 mln na innowacyjne projekty wyłonione w unikalnej formule IdeaLab.

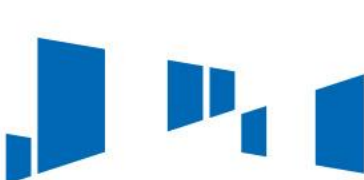
Ponadto kwota 11,7 mln euro przeznaczona jest na badania w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS), a 5 mln euro – na fundusz małych grantów dla kobiet-naukowców w stosowanych naukach technicznych. Program będzie zawierał również działania wspierające młodych naukowców w rozwoju ich kariery badawczej.

Komercjalizacja wyników badań z perspektywy jednostki badawczo-rozwojowej

Wszystkie PJB mogą prowadzić działalność B+R i dysponują potencjałem, aby komercjalizować wyniki takich prac. Poszczególne PJB mają swoją specyfikę. Misją uczelni wyższych, które obejmują liczne dziedziny nauki, jest przede wszystkim dydaktyka. Niemniej jednak zarówno uczelnie publiczne, jak i niepubliczne mają potencjał do komercjalizacji wyników prowadzonych prac B+R.

Instytuty badawcze to państwowe, wyspecjalizowane jednostki powołane w celu prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, ukierunkowane na wdrożenie i zastosowanie ich wyników w praktyce. Instytuty badawcze poza działalnością naukową mogą również prowadzić działalność dydaktyczną, nie jest to jednak ich bezpośrednie zadanie.

Transfer technologii i wyników prac B+R z uczelni do gospodarki następuje różnymi drogami. Działania komercjalizacyjne wspierane są przez działalność inkubatorów przedsiębiorczości, centrów transferu technologii i spółek celowych uczelni.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	Inkubatory przedsiębiorczości	CTT – centrum transferu technologii	Spółka celowa
cel utworzenia	wsparcie działalności gospodarczej środowiska akademickiego lub pracowników uczelni i studentów będących przedsiębiorcami	podejmowanie działań związanych z komercjalizacją bezpośrednią (udzielanie licencji, sprzedaż praw)	komercjalizacja pośrednia wyników prac B+R zarządzanie prawami własności intelektualnej uczelni
forma działania	jednostka ogólnouczelniana działająca w oparciu o regulamin lub spółka kapitałowa (sp. z o.o. lub S.A.) działająca na podstawie aktu założycielskiego lub statutu	jednostka ogólnouczelniana działająca w oparciu o regulamin	jednoosobowa spółka kapitałowa (sp. z o.o. lub S.A.) działająca na podstawie aktu założycielskiego lub statutu * uczelnie mogą tworzyć spółki kapitałowe wspólnie z innymi uczelniami lub przystępować do spółek kapitałowych utworzonych przez inne uczelnie, z tym zastrzeżeniem, że uczelnie publiczne mogą uczestniczyć w spółkach wyłącznie z innymi uczelniami publicznymi, a

Centra transferu technologii – podobnie jak akademickie inkubatory przedsiębiorczości – mogą być tworzone przez uczelnie w celu lepszego wykorzystania potencjału intelektualnego i technicznego uczelni oraz transferu wyników prac B+R do gospodarki.

Centra transferu technologii są tworzone po to, aby prowadzić komercjalizację bezpośrednią.

Wobec tego tak długo jak uczelnie komercjalizuje wyniki prac B+R w sposób bezpośredni (w drodze udzielania licencji, sprzedaży praw), działania te mogą być podejmowane przy wsparciu CTT.

Organizacja procesu komercjalizacji przez instytuty badawcze

Transfer technologii i wyników prac B+R instytutów badawczych do gospodarki może nastąpić, między innymi, za pośrednictwem centrów naukowo-przemysłowych lub spółek celowych instytutów.

	Centra naukowo-przemysłowe	Spółka celowa
cel utworzenia	wsparcie działalności naukowej i komercjalizacji wyników prac B+R instytutów badawczych lub instytutów i innych podmiotów wchodzących w skład centrum	komercjalizacja pośrednia wyników prac B+R
forma działania	jednostki organizacyjne tworzone przez instytuty badawcze, uczelnie i instytuty naukowe PAN działające w oparciu o umowy	spółka kapitałowa (sp. z o.o. lub S.A.) działająca na podstawie aktu założycielskiego lub statutu

Organizacja procesu komercjalizacji przez PAN i instytuty naukowe PAN

Polska Akademia Nauk i instytuty naukowe PAN mają znacznie większą swobodę w tworzeniu spółek w celu komercjalizacji wyników prac B+R. Dodatkowo mogą również uczestniczyć w centrach naukowo-przemysłowych tworzonych przez instytuty badawcze.

	Spółka celowa	Centra naukowo-przemysłowe
cel utworzenia	komercjalizacja pośrednia wyników prac B+R	wsparcie działalności naukowej i komercjalizacji wyników prac B+R instytutów badawczych lub instytutów i innych podmiotów wchodzących w skład centrum
forma działania	spółka handlowa (osobowa i kapitałowa) działająca na podstawie aktu założycielskiego lub statutu	jednostki organizacyjne tworzone przez instytuty badawcze, uczelnie i instytuty naukowe PAN działające w oparciu o umowy

Centra naukowo-przemysłowe

Instytuty – zgodnie z art. 38 ustawy o instytutach badawczych – mogą tworzyć centra naukowo-przemysłowe. Warunkiem utworzenia centrum jest nawiązanie współpracy naukowo-gospodarczej przez co najmniej jeden instytut badawczy oraz co najmniej jedną jednostkę sektora gospodarczego. W ramach centrów mogą współpracować również uczelnie i instytuty naukowe PAN i zagraniczne instytucje naukowe.

Centra naukowo-przemysłowe działają na podstawie umowy zawartej pomiędzy podmiotami wchodzącymi w ich skład. Umowa powinna regulować zadania centrum, jego strukturę organizacyjną, sposób reprezentacji, finansowania jego zadań oraz sposób podejmowania decyzji przez organy centrum i odpowiedzialność uczestników za zobowiązania majątkowe centrum.

Państwowe jednostki badawcze tworzą spółki w celu prowadzenia komercjalizacji pośredniej wyników prac B+R. Forma i ewentualne ograniczenia dotyczące rodzajów spółek oraz ścieżki komercjalizacji pośredniej zależą od statusu PJB.

Spółki tworzone przez PJB mogą swobodnie tworzyć nowe spółki lub przystępować do już istniejących w celu dalszej komercjalizacji wyników prac B+R i ich rozwijania oraz wdrażania do gospodarki.

Spółki celowe PJB mają daleko idącą swobodę w zakresie realizowania procesów komercjalizacyjnych za pośrednictwem dalszych spółek poprzez tworzenie nowych lub przystępowanie do już istniejących oraz nabywanie w nich udziałów lub akcji.

Na pokrycie kapitału zakładowego spółki celowej PJB mogą wnieść w całości albo w części wkład niepieniężny (aport) w postaci wyników prac B+R, w tym prawa do patentu, prawa ochronne do wzoru użytkowego, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, prawo do oprogramowania czy know-how.

Państwowe jednostki badawcze powinny również nadać spółce celowej regulamin:

- 1) zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej;
- 2) zasad komercjalizacji;
- 3) udziału pracowników naukowych, członków zespołów badawczych, w zyskach uzyskanych przez spółkę celową z komercjalizacji wyników prac B+R.

Spółki celowe uczelni

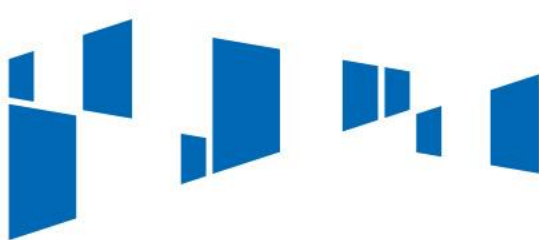
Jednym z zadań uczelni publicznych i niepublicznych jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych, w wyodrębnionych formach działalności, w tym w drodze utworzenia spółek celowych

Uczelnie publiczne i niepubliczne mogą realizować projekty komercjalizacyjne poprzez **jednoosobowe spółki kapitałowe** – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne, w których wszystkie udziały lub akcje należą do jednego wspólnika bądź akcjonariusza – uczelni.

Każda **uczelnia może utworzyć tylko jedną spółkę celową**, mającą za przedmiot komercjalizację wyników prac B+R prowadzonych na tej uczelni. Spółka celowa może następnie nabywać udziały i akcje w innych spółkach

Na pokrycie **kapitału zakładowego** spółki celowej uczelnia może wnieść w całości albo w części **wkład niepieniężny** (aport) w postaci wyników badań naukowych lub prac rozwojowych, będących wynalazkiem, wzorem użytkowym, wzorem przemysłowym lub topografią układu scalonego, wyhodowaną albo odkrytą i wyprowadzoną odmianą rośliny, oraz know-how związanego z tymi wynikami.

Uczelnia może również **powierzyć spółce celowej zarządzanie prawami do wyników prac B+R lub do know-how w zakresie komercjalizacji bezpośrednio** w drodze odpłatnej albo nieodpłatnej umowy

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Senat, a w przypadku uczelni niepublicznej – organ wskazany w statucie, uchwała **regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji.**

Regulamin powinien określać prawa i obowiązki uczelni, pracowników oraz studentów i doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej, zasady wynagradzania twórców, zasady i procedury komercjalizacji oraz zasady korzystania z majątku uczelni wykorzystywanego do komercjalizacji oraz świadczenia usług naukowo-badawczych.

Spółki celowe instytutów badawczych

Podobnie jak w przypadku uczelni, **instytuty badawcze** mogą prowadzić projekty komercjalizacyjne **wyłącznie poprzez spółki kapitałowe** – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne.

W stosunku do instytutów badawczych brak jest natomiast ustawowego ograniczenia, jakoby tworzone spółki celowe mogły być wyłącznie jednoosobowe. Wobec tego decyzja w tym zakresie należy do władz samego instytutu.

Instytuty badawcze mogą – za zgodą ministra nadzorującego – tworzyć spółki w celu:

- 1) komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych,
- 2) prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz
- 3) pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową.

Spółki celowe instytutów PAN

Największą swobodę w zakresie zakładania spółek celowych lub przystępowania do podmiotów już istniejących mają **PAN i jej instytuty**. W odróżnieniu od instytutów badawczych i uczelni PAN i instytuty PAN mogą tworzyć zarówno **spółki osobowe, jak i spółki kapitałowe**, w tym jedno- i wieloosobowe.

Brak jest również ograniczeń liczby spółek celowych. Przepisy ustawy o PAN – odmiennie ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym – dają możliwość tworzenia „spółek”, a nie „spółki”.

Spółki PAN i jej instytutów mogą być tworzone w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i promocji nauki.

Spółki kapitałowe – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjne – mogą być utworzone przez jeden podmiot (PAN lub jej instytut).

Wymogi w zakresie minimalnej liczby wspólników dotyczą natomiast tworzenia spółek osobowych – te mogą być tworzone przez co najmniej dwa podmioty.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych (Dz.U. z 2016 roku poz. 2154) przy kompleksowej ocenie jakości działalności naukowej oraz badawczo-rozwojowej ustala się szczegółowe kryteria i parametry. Zgodnie z par. 8 ust. 3 niniejszego rozporządzenia część z tych kryteriów dotyczy praktycznych efektów działalności naukowej i artystycznej.

Szczegółowe wytyczne do uwzględnienia w ocenie parametrycznej praktycznych efektów działalności jednostek naukowych zawiera par. 17 pkt.1, który w tym przypadku nakazuje uwzględnienie takich parametrów jak:

Środki finansowe wydatkowane przez jednostkę na realizację projektów obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe w analizowanym okresie,

Środki finansowe uzyskane przez jednostkę, uczelnię (w skład której wchodzi jednostka) albo inny podmiot utworzony przez uczelnię lub jednostkę **w celu komercjalizacji wyników badań** naukowych lub prac rozwojowych z tytułu:

opracowania na rzecz innych podmiotów niż oceniana jednostka (na podstawie umów zawartych przez jednostkę z tymi podmiotami) nowych technologii, materiałów, wyrobów, metod, procedur, oprogramowania oraz odmian roślin, komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych albo z tytułu know-how związanego z tymi wynikami.

Środki finansowe uzyskane przez jednostkę **z tytułu wykonania ekspertyz lub opracowań naukowych albo realizacji działań artystycznych**, na rzecz innych podmiotów niż oceniana jednostka, z wyłączeniem certyfikatów i orzeczeń w sprawie jakości,

Przychody jednostki, przychody uczelni, w skład której wchodzi jednostka, albo przychody innego podmiotu utworzonego przez uczelnię lub jednostkę **w celu komercjalizacji wyników badań naukowych** z tytułu:

wdrożenia przez inne podmioty niż oceniana jednostka wyników badań naukowych lub prac rozwojowych zrealizowanych w tej jednostce, sprzedaży produktów będących efektem wdrożenia w tej jednostce wyników prowadzonych przez nią badań naukowych lub prac rozwojowych.

Aplikacje wyników badań naukowych, prac rozwojowych lub działalności artystycznej prowadzonych w jednostce, zastosowanych w sferze gospodarczej lub społecznej w innych podmiotach niż oceniana jednostka.

Warto zauważyć, że powyższy katalog parametrów i kryteriów kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej w kontekście praktycznego zastosowania efektów tej działalności jest dość elastyczny – przewiduje zarówno parametry (środki finansowe, przychody) uzyskane przez:

- jednostkę (np. wydział, uczelnię, w której zgodnie ze statutem nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych),
- uczelnię, w skład której oceniana jednostka wchodzi, albo
- podmiot, utworzony przez uczelnię lub ocenianą jednostkę w celu komercjalizacji wyników badań; przy czym w naszej ocenie może to być zarówno podmiot będący jednostką wewnętrzną (np. centrum transferu technologii utworzone w ramach uczelni lub jednostki), jak również podmiot zewnętrzny (np. spółka celowa uczelni).

Przytoczony fragment rozporządzenia wskazuje również na to, iż wyraźnie rozróżniono pojęcie komercjalizacji wyników badań, wdrożenia wyników badań, sprzedaży produktów będących efektem wdrożenia oraz ogólnie tzw. aplikacji (czyli zastosowania w praktyce) wyników badań.

Pierwsze trzy pojęcia wskazują na pewne wzajemne następstwo i współzależność tych zdarzeń – nie może być sprzedaży produktów będących efektem wdrożenia bez samego wdrożenia oraz nie może być wdrożenia bez uprzedniej komercjalizacji wyników badań.

W praktyce można jednak spotkać się z komercjalizacją wyników badań, których następnie nie wdrożono i tym samym nie ma na rynku produktów opartych o to wdrożenie.

Możliwa jest też sytuacja, w której dokonano wprowadzie wdrożenia, ale nie produkuje się jeszcze wyrobów na sprzedaż, a nawet nie zamierza się tego czynić (ograniczono się wyłącznie do serii próbnej, po to by sprawdzić poprawność wdrożenia).

Możliwa jest wreszcie sytuacja, w której wytworzono wprowadzie produkty na sprzedaż, ale w ocenianym okresie nie doprowadziła ona do uzyskania środków finansowych (przychodów).

Każda komercjalizacja wyników badań, wdrożenie oraz sprzedaż produktów będących efektem wdrożenia jest stosunkowo proste do udokumentowania – wystarczy bowiem odwołanie się do podpisanej umowy, memorandum lub/i dokumentacji wdrożeniowej.

Państwowe jednostki badawcze coraz częściej prezentują wyniki swoich prac w formie zwięzłego katalogu technologii, często dostępnego w Internecie za pośrednictwem przeglądarki internetowej (najczęściej na stronach Centrów Transferu Technologii).

W ten sposób każdy potencjalny kontrahent może dotrzeć do dowolnego rozwiązania i uzyskać wstępną informację o danej technologii. Mimo ogromnego wysiłku włożonego w przygotowanie tego typu katalogów w praktyce rzadko zdarza się, aby taka baza spełniała jeszcze jakąś funkcję poza funkcją informacyjną.

Ta ostatnia jest z reguły ograniczona do dość lakonicznej informacji o możliwości komercjalizacji (czyli jakiejś formy nabycia praw) do danego rozwiązania.

Z perspektywy osób zarządzających procesem komercjalizacji w danej jednostce badawczej (centrum transferu technologii czy spółki celowej) bardzo istotne może być odpowiednie przygotowanie zarówno struktury samej bazy jak i kategorii ułatwiających wyszukiwanie informacji w takiej bazie.

W praktyce bardzo często pojawia się pokusa, aby struktura bazy odzwierciedlała strukturę organizacyjną danej jednostki.

Może to być pewne ułatwienie dla firm już współpracujących z daną jednostką, ale jeżeli ktoś nie zna dokładnie jednostek (wydziałów, katedr, instytutów czy zakładów) może mieć trudność z odnalezieniem właściwych informacji.

Określona w Ustawie 2.0 procedura komercjalizacji wiedzy:

dotyczy tylko uczelni publicznych i jej pracowników, a więc nie zawsze doktorantów i studentów;

dotyczy tylko badań naukowych, których efektem jest wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy, topografia układu scalonego, wyhodowana albo odkryta i wyprowadzona odmiana rośliny.

Dotyczy także prac rozwojowych i twórczości artystycznej. Nie obejmuje więc np. publikacji, prezentacji, monografii, sylabusów na zajęcia, zapisów doświadczeń technicznych, o ile nie są potrzebne do przeprowadzenia komercjalizacji;

może być pominięta, gdy uczelnia i pracownik określą inaczej w umowie swoje prawa do wyników działalności naukowej lub tryb ich komercjalizacji; jest wyłączona, gdy działania naukowe prowadzono na zlecenie podmiotu zewnętrznego lub z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania.

Proces komercjalizacji możemy podzielić na konkretne etapy.

Są to:

działania naukowe mające na celu rozwój nowych technologii,
stworzenie nowatorskiego, oryginalnego rozwiązania problemu technicznego i
zastosowanie wynalazku,
zidentyfikowanie możliwości rynkowych związanych z danym odkryciem,
stworzenie biznesowego projektu na wykorzystanie wynalazku,
opatentowanie lub inna ochrona własności intelektualnej,
reklama, marketing,
sprzedaż lub licencjonowanie,
wytworzenie konkretnych produktów,
uzyskanie przychodu z komercjalizacji i dochodu.

Zanim pracownik i uczelnia będą dzielić się zyskami z komercjalizacji, najpierw trzeba jej dokonać, i to z sukcesem.

W jaki sposób to się dzieje? Komercjalizacja bezpośrednia polega na sprzedaży wyników działalności naukowej lub know-how związanego z tymi wynikami albo oddaniu do używania tych wyników lub know-how, w szczególności na podstawie umowy licencyjnej, najmu oraz dzierżawy.

Takim działaniom służy centrum transferu technologii.

Przebieg komercjalizacji pośredniej wiąże się z prowadzeniem spółek prawa handlowego i zakłada, że:

1. uczelnia (czyli rektor za zgodą senatu) powołuje tzw. spółkę celową tj. spółkę z o.o. albo akcyjną, w których wszystkie udziały/akcje należą do uczelni
2. uczelnia za pośrednictwem spółki celowej tworzy nowe spółki (w tym z udziałem pracowników/absolwentów uczelni) lub przystępuje do już istniejących oraz nabywa w nich udziały/akcje.

Komercjalizacja wiedzy –

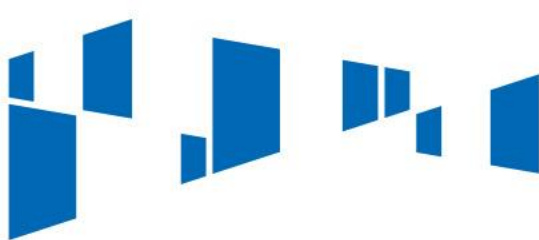
Każda uczelnia ma obowiązek uchwalić tzw. „regulamin zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji”. W nim powinny znaleźć się szczegółowe przepisy o tym, w jaki sposób i kogo pracownik ma informować o wynikach działalności naukowej, jakie są zasady podziału zysków z komercjalizacji i zasady korzystania z majątku uczelni do celów komercjalizacji.

W praktyce uczelnie niekiedy tworzą regulaminy zakładania wspomnianych spółek spin. Jest to jedna z form prawnych, jaką może przybrać komercjalizacja wiedzy.

Ale nie jedyna.

Pracownik uczelni, absolwent, doktorant, student może urynkować swoją wiedzę m.in.:

udzielając [licencji](#) bądź przenosząc prawa do swoich utworów lub know-how; prowadząc działalność nierejestrową, jednoosobową firmę, czy zakładając wspomnianą spółkę spin np. z kolegami z roku.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Komercjalizacja wiedzy – podział zysków między uczelnię a pracownika

Jeżeli dojdzie do zmonetyzowania wiedzy przez uczelnię, pracownik ma prawo do nie mniej niż 50% wartości środków uzyskanych z komercjalizacji. To dobra wiadomość.

Nieco gorsza jest taka, że zyski są obniżane o koszty bezpośrednio związane z komercjalizacją (maksymalnie 25% puli kosztów).

Konkretną wysokość udziałów w zyskach zwykle określa się w umowie między uczelnią a pracownikiem, więc może być przedmiotem rozmów.

Czy naukowiec jest z góry na gorszej pozycji wyjściowej? Niekoniecznie. Zwłaszcza, gdy jego rozwiązanie jest bardzo innowacyjne, a on sam jest cenionym specjalistą. Nie mówiąc o dużym potencjale rynkowym danego odkrycia, co mogą potwierdzać zewnętrzne analizy.

Ta sama zasada obowiązuje, gdy to pracownik (oczywiście po uprzednim uzyskaniu praw do wyników swojej działalności naukowej) dokona komercjalizacji poza uczelnią.

Wtedy uczelni przysługuje 25% środków uzyskanych z komercjalizacji.

Nie mniej, nie więcej. Zyski przynależne uczelni należy pomniejszyć o maksimum 25% kosztów poniesionych przez pracownika bezpośrednio w związku z komercjalizacją.

Przez koszty komercjalizacji Ustawa 2.0 rozumie w szczególności: koszty ochrony prawnej, ekspertyz, wyceny wartości przedmiotu komercjalizacji, opłaty urzędowe (np. w postępowaniu przed urzędem patentowym, opłaty sądowe i taksy notarialne, gdy rejestrujemy spółkę spin off/spin out); do kosztów komercjalizacji zaliczają się także wydatki na [tłumaczenia](#) wniosków patentowych na języki obce.

A co w sytuacji, gdy wyniki działalności naukowej wypracował zespół badawczy? Ustawa 2.0 nakazuje stosować odpowiednio powyższe zasady. Zatem, wspomniane co najmniej 50% wartości środków uzyskanych przez uczelnię dzięki komercjalizacji należy podzielić na wszystkich członków zespołu. Po równo? To zależy od umowy, jaką podpisali badacze lub od regulacji uczelnianych. Warto do nich zajrzeć, ponieważ powinny precyzować opisywane przepisy Ustawy 2.0.

Komercjalizacja wiedzy – umowa pracownika z uczelnią

Umowa musi być bezwarunkowa, pisemna pod rygorem nieważności oraz odpłatna.

Czy naukowiec musi przystać na przedstawione mu warunki umowy?

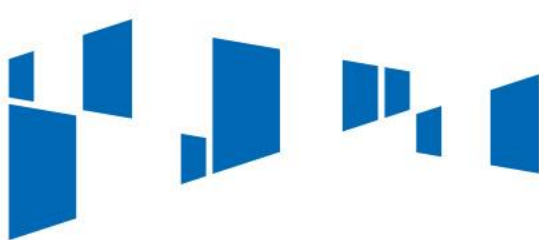
Nie. Tyle, że w razie nieprzyjęcia tej oferty, prawa do wyników działalności naukowej oraz know-how automatycznie pozostają przy uczelni.

I to uczelnia dalej przesądzi o ich losie – czy zajmie się nimi spółka celowa i trafią na rynek, np. w postaci [opatentowanego](#) leku albo urządzenia, czy pozostaną w przysłowiowej „szufladzie”, a może posłużą tylko do celów poglądowych, dydaktycznych, do dalszych badań...

Czy pracownik może żądać od uczelni, aby ta wyjęła jego wyniki z „szuflady” i rozpoczęła komercjalizację?

Ustawa milczy na ten temat.

Trudno jednak wymagać, aby ktoś wdrażał rozwiązanie do gospodarki, gdy nie okaże się to zasadne lub możliwe z powodów niezależnych od niego.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Pracownik uczelni publicznej ma obowiązek poinformować alma mater o wynikach działalności naukowej i o [know-how](#) związanym z tymi wynikami, a także, czy jest zainteresowany [przeniesieniem praw](#) do tych wyników.

Pracownik może złożyć takie pisemne oświadczenie w terminie 14 dni od przekazania uczelni informacji o wynikach działalności naukowej.

Licząc od dnia złożenia takiego oświadczenia, uczelnia ma 3 miesiące, aby podjąć decyzję w sprawie komercjalizacji. To znaczy, czy woli samodzielnie wdrożyć dane rozwiązanie, czy też przekazać pracownikowi prawa do niego, aby mógł dokonać komercjalizacji we własnym zakresie. W obu tych przypadkach zarówno uczelni, jak i naukowcowi przysługują udziały w zyskach.

Zanim dojdzie do podziału profitów, trzeba podpisać umowę. Jeżeli w ciągu owych 3 miesięcy uczelnia zrezygnuje z komercjalizacji, bądź ten termin upłynie bezskutecznie (tj. uczelnia nie zajmie żadnego stanowiska), uczelnia jest zobligowana z mocy ustawy, aby do 30 dni zaproponować pracownikowi zawarcie umowy o przeniesienie praw do wyników działalności naukowej i związanego z nimi know-how.

Umowa ta obejmuje wszystkie informacje, utwory, nośniki danych i doświadczenia techniczne potrzebne do komercjalizacji danego rozwiązania. Co jeszcze powinno znaleźć się w takiej umowie?

„Uwłaszczenie naukowców”

„Uwłaszczenie naukowców” oznacza możliwość uzyskania przez pracowników uczelni pełni praw do wyników:

badan naukowych będących [wynalazkiem](#), [wzorem użytkowym](#), [wzorem przemysłowym](#) lub topografią układu scalonego, wyhodowaną albo odkrytą i wyprowadzoną odmianą rośliny, prac rozwojowych.

Podczas szkoleń zwykle zaskakuję badaczy z dziedzin humanistycznych i społecznych, mówiąc, że omawiane przepisy o komercjalizacji mogą dotyczyć również ich. A to dzięki udziałowi choćby w pracach rozwojowych, które z zasady powinno prowadzić się w zespołach interdyscyplinarnych, aby mieć ogłąd na dany problem z różnych perspektyw.

Komercjalizacja wyników badań z perspektywy przedsiębiorcy

Przedsiębiorcy nie muszą prowadzić badań naukowych samodzielnie. Zgodnie z regulaminami programów mogą zlecić prowadzenie badań jednostkom naukowym, co w praktyce ułatwia realizację projektów. Jednak należy pamiętać, że zgodnie z regulaminami konkursów, to przedsiębiorcy powinni przysługiwać prawa majątkowe do wyników badań przemysłowych i prac rozwojowych będących rezultatem tej współpracy.

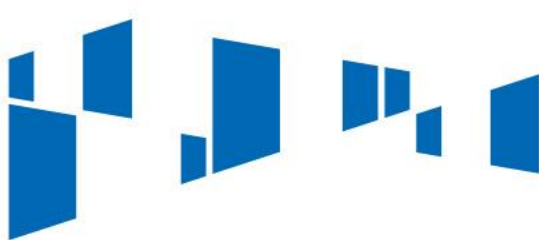
Aby to zagwarantować, przedsiębiorcy są zobowiązani do zawarcia umów z podwykonawcami. Jednak praktyka pokazuje, że jest to trudne zadanie, gdyż wymaga zrozumienia przez przedsiębiorcę całego procesu prowadzenia badań naukowych w jednostkach naukowych i regulacji w tym zakresie.

Podmioty podejmujące współpracę z jednostkami naukowymi powinny orientować się jak przebiega proces komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

Pozwala to właściwie ocenić stan prawny rezultatów badań przeprowadzonych przez uczelnie na wcześniejszym etapie, to jest na etapie badań podstawowych i stosowanych.

Na ogół przedsiębiorca zlecający pracę uczelni staje się uczestnikiem procesu badawczego na jego zaawansowanym etapie. Wiedza ta może mieć istotne znaczenie dla przedsiębiorcy zważywszy na jego prawa majątkowe do wyników.

Uregulowania prawne dotyczące komercjalizacji wyników badań w jednostkach naukowych znajdują się zarówno w ustawie z 27 lipca 2005 r. Prawo szkolnictwie wyższym, w ustawie z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, jak również w ustawie z 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Komercjalizacja

Dwa tryby

W ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym przewidziano dwa tryby komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych: komercjalizację bezpośrednią oraz komercjalizację pośrednią.

Komercjalizacja bezpośrednia następuje poprzez sprzedaż wyników badań naukowych i prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami, albo oddawanie do używania tych wyników lub know-how, w szczególności na podstawie umowy licencyjnej, umowy najmu czy umowy dzierżawy.

Natomiast komercjalizacja pośrednia następuje poprzez obejmowanie lub nabywanie udziałów lub akcji w spółkach w celu wdrożenia lub przygotowania do wdrożenia wyników badań naukowych, prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami.

Uczelnia w celu komercjalizacji pośredniej może utworzyć spółkę celową będącą wyłącznie jednoosobową spółką kapitałową. Na pokrycie jej kapitału zakładowego może wnieść w całości lub w części wkład niepieniężny (aport) w postaci wyników badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności będących wynalazkiem, wzorem użytkowym, wzorem przemysłowym lub topografią układu scalonego, wyhodowaną albo odkrytą i wyprowadzoną odmianą rośliny, oraz know-how związanego z tymi wynikami.

Trzeba mieć regulamin

W związku z prowadzonym procesem komercjalizacji senat uczelni jest zobowiązany do uchwalenia regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji.

W regulaminie wskazane są prawa i obowiązki uczelni, pracowników oraz studentów i doktorantów w zakresie ochrony wspomnianych praw, zasady wynagradzania twórców oraz zasady i procedury komercjalizacji, jak i korzystania z majątku uczelni wykorzystywanego do komercjalizacji oraz świadczenia usług naukowo-badawczych.

W ustawie wskazano również, że pracownik uczelni publicznej zobowiązany jest do notyfikacji wyników badań naukowych tj. do przekazania uczelni informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych oraz o know-how związanym z tymi wynikami.

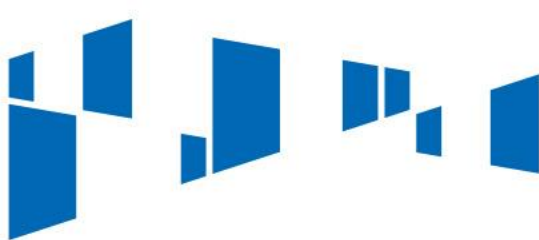
W terminie czternastu dni od dnia przekazania tej informacji pracownik może złożyć pisemne oświadczenie o zainteresowaniu przeniesieniem praw do tych wyników i związanego z nimi know-how.

Uczelnia publiczna w terminie trzech miesięcy podejmuje decyzję w sprawie komercjalizacji takich wyników.

Oferta zawarcia umowy

W przypadku podjęcia decyzji o braku komercjalizacji w terminie trzydziestu dni uczelnia jest zobowiązana do złożenia pracownikowi oferty zawarcia bezwarunkowej i odpłatnej umowy o przeniesienie praw do wyników badań naukowych lub prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami.

Dopiero brak przyjęcia przez pracownika oferty zawarcia umowy powoduje, że prawa do wyników, o których mowa powyżej przysługiwały będą uczelni.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Są wyjątki od zasady

Od opisanej procedury istnieją wyjątki. Uczelnia nie będzie zobowiązana do podjęcia decyzji o komercjalizacji i tym samym nie powstanie obowiązek złożenia pracownikowi oferty zawarcia bezwarunkowej i odpłatnej umowy o przeniesienie praw do wyników w dwóch przypadkach.

Pierwszy ma miejsce, gdy badania naukowe lub prace rozwojowe są prowadzone na podstawie umowy ze stroną finansującą, w której uczelnia zobowiązuje się do przeniesienia praw do wyników na rzecz tej strony lub na rzecz innego podmiotu niż strona umowy (badania lub prace zlecone).

Drugi przypadek, to sytuacja, gdy badania naukowe lub prace rozwojowe są prowadzone z wykorzystaniem środków finansowych, których zasady przyznawania lub wykorzystywania określają odmienny niż w ustawie sposób dysponowania wynikami.

Głównymi barierami od strony przedsiębiorstw i świata nauki są:

nieumiejętność komunikacji; różnice mentalne między przedstawicielami obu grup zainteresowanych; brak popytu na badania naukowe, związany z mylnym przeświadczeniem o braku lub niewielkiej użyteczności rynkowej wyników badań naukowych; wyraźne różnice w zakresie gotowości do podjęcia ryzyka, a także sposobu pracy, statusu i poziomu dochodów.

Jak w takim razie można połączyć świat nauki i biznesu?

Oto kilka pomysłów, które pozwolą obu grupom na spotkanie się w połowie drogi i nawiązanie kontaktów.

Działalność marketingowa nie tylko wspomaga jednostki badawcze w zwiększeniu świadomości podmiotów gospodarczych w zakresie istnienia badań i wynalazków, ale też uświadamia w zakresie zysków wynikających z wdrożenia konkretnych rozwiązań technologicznych.

Działania marketingowe pozwalają także zidentyfikować otoczenie, które może być zainteresowane danym wynalazkiem, a dzięki temu nawiązać kontakt z potencjalnym klientem.

Działanie to może przynieść również dodatkowy zysk w postaci rozpoznania potrzeb technologicznych otoczenia, a także wykreowania nowych potrzeb klienta w zakresie unowocześnienia jego działalności, z których tamten nie zdawał sobie sprawy.

Uruchomienie własnego przedsiębiorstwa przez twórcę innowacji (komercjalizacja pośrednia lub komercjalizacja samodzielna). Może to być przykładowo zarówno spin-off, jak i spin-in. Tutaj pomocne stają się również inkubatory lub parki naukowe, które pozwalają na optymalne łączenie pracy naukowej i sfery biznesowej.

- Utworzenie Centrum Transferu Technologii w celu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazywania wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki. CTT uruchamia się w formie jednostki ogólnouczelnianej lub spółki handlowej czy też fundacji.

Handel. W tym podpunkcie mieści się zarówno zakup dokumentacji projektowej od placówki naukowej, jak i sprzedaż licencji przedsiębiorcy po wcześniejszym opatentowaniu wynalazku.

Tutaj zamieszcza się także propozycję udzielenia licencji na wyniki pracy B+R, jak również wniesienie wyników prac badawczych i rozwojowych do spółki (komercjalizacja bezpośrednia).

Koniec końców wszystko jednak rozbija się o fundusze, a koszty komercjalizacji badań do niskich nie należą.

Wchodzą w nie m.in. koszty związane z uzyskaniem i utrzymaniem ochrony prawnej, obsługi prawnej, podatki z tytułu uzyskania przychodu z komercjalizacji, koszty usług badawczych i doradczych, a także koszty wiedzy technicznej, budynków i gruntów, aparatury naukowo-badawczej czy zwykłych wynagrodzeń.

Nowa wiedza oraz umiejętności

W praktyce oznacza to, że aby otrzymać środki z , przedsiębiorca powinien prowadzić badania przemysłowe, to jest takie, które mają na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług.

Przedsiębiorca może również prowadzić prace rozwojowe.

Modele umów konsorcjum w komercjalizacji wyników badań

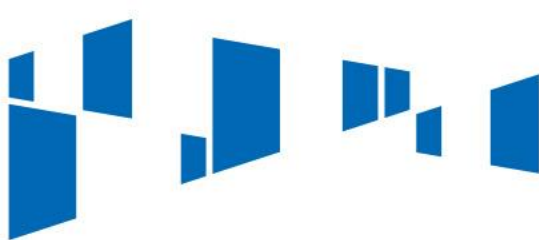
Opierając się zatem na praktyce opracowano trzy modelowe rozwiązania dla współpracy w ramach projektowanego konsorcjum.

W pierwszym z rozwiązań - wszystkie zaangażowane podmioty pracują wspólnie przy realizacji Projektu [model A] i zakładają, że w określonym w umowie zakresie wykorzystywać będą (tak w trakcie realizacji Projektu, jak i po jego zrealizowaniu wyniki prac).

W drugim modelu [model B] - każda ze stron niebędących liderem konsorcjum udziela liderowi konsorcjum licencji na korzystanie ze „swojej” części wyników, w celu umożliwienia liderowi komercyjnego wykorzystania rozwiązania stanowiącego wynik - jako całość.

Lider dokonuje w stosunku do pozostałych stron opłat licencyjnych zgodnie z założonym harmonogramem.

Opłaty licencyjne mogą przybierać postać opłat jednorazowych, bądź okresowych (np. rocznych, kwartalnych, miesięcznych). Wysokość opłat może być bądź to ustalona przez strony w umowie (tu w załączniku do niej), bądź stanowić procent dochodów lub przychodów lidera konsorcjum osiąganych w związku z korzystaniem z wyników w ramach jego działalności.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W modelu trzecim [model C] - założenie jest podobne do założenia przyjętego w [B] co do zasad dalszego korzystania z wyników, jednak przy jednoczesnym (odmiennie niż w [B]) przeniesieniu praw własności intelektualnej na lidera konsorcjum.

Z sytuacją, w której to lider konsorcjum podejmuje się komercjalizacji wyników badań w praktyce mamy do czynienia najczęściej.

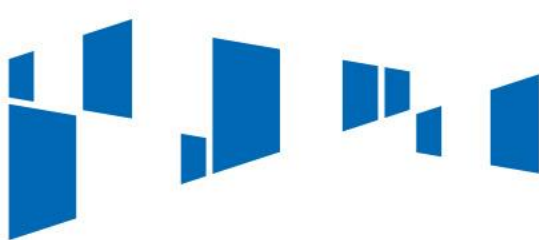
W modelowym ujęciu można sobie jednak wyobrazić sytuację, w której członkowie konsorcjum wybierają jedną jednostkę poza liderem konsorcjum, która odpowiedzialna będzie za komercjalizację.

Może to być np. sytuacja, w której członkami konsorcjum są jednostki naukowe i przedsiębiorca. Liderem jest jedna z tych jednostek, a stroną odpowiedzialną za komercjalizację – przedsiębiorca.

Model A będzie najbardziej odpowiedni dla takich rozwiązań, w których każda ze Stron zainteresowana jest wykorzystaniem rozwiązań uzyskanych w wyniku współpracy w dalszej swojej działalności.

Model B i C jest założeniem odpowiednim dla sytuacji, w której to jeden podmiot (lider konsorcjum) ma potencjał do samodzielnego wykorzystywania rozwiązań uzyskanych w ramach Projektu w swojej działalności gospodarczej.

Model B wydaje się być bardziej zrównoważony - założeniem jest udzielenie licencji liderowi konsorcjum, który następnie wykorzystuje wyniki w swojej działalności gospodarczej, przy jednoczesnym podziale zysków (lub dochodów) wynikających z korzystania z tychże wyników z pozostałymi członkami konsorcjum. Podział tych zysków wyrażać się może w ustanowieniu opłat licencyjnych płatnych cyklicznie na rzecz pozostałych członków konsorcjum - w wysokości stanowiącej procent przychodu lub dochodu z działalności związanej z korzystaniem z wyników.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Model C jest rozwiązaniem najkorzystniejszym dla lidera konsorcjum, który przejmować będzie prawa własności intelektualnej od pozostałych stron umowy.

Rozwiązanie takie może być właściwe na przykład w sytuacji, gdy lider konsorcjum jest podmiotem o największym zaangażowaniu finansowym w realizację projektu.

Przedstawione modele to oczywiście tylko przykłady możliwych scenariuszy związanych z zarządzaniem wynikami badań w ramach konsorcjum. Oczywiście każdy przypadek wymaga dostosowania do indywidualnych uwarunkowań.

Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw

Finansowaniem zostaną objęte projekty mające na celu świadczenie na rzecz innowacyjnych przedsiębiorstw z sektora MŚP specjalistycznych usług doradczych z zakresu internacjonalizacji oraz programy służące umiędzynarodowieniu działalności przedsiębiorstw, reprezentujących obszary określone w Krajowej Inteligentnej Specjalizacji.

Instrumenty finansowe

wsparcie w zakresie tworzenia przedsiębiorstw na bazie innowacyjnych pomysłów (tzw. preinkubacja),
zasilenie kapitałowe nowo powstałych firm,
inwestycje w innowacyjne przedsiębiorstwa z wykorzystaniem funduszy VC, m.in. w celu komercjalizacji wyników prac B+R,
inwestycje w innowacyjne przedsiębiorstwa przy użyciu mechanizmów finansowania syndykatowego (grupowego) przez aniołów biznesu,
wsparcie przedsiębiorstw poprzez instrument pożyczkowy w celu uzupełnienia wsparcia udziałowego udzielanego innowacyjnym start-up'om.

Badania naukowe i prace rozwojowe

Wsparcie obejmuje projekty polegające na prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych, realizowane przez konsorcja naukowe i naukowo-przemysłowe (przy czym liderem tych projektów jest zawsze jednostka naukowa).

Dzięki zaangażowaniu przedsiębiorstw do realizacji projektów, zapewnione będzie wsparcie w zakresie komercjalizacji wyników badań. Wsparcie kierowane jest na przedsięwzięcia realizowane w ramach procesu inteligentnej specjalizacji na poziomie krajowym lub regionalnym.

Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki

Wsparcie jest kierowane do wybranych projektów dużej, strategicznej infrastruktury badawczo-rozwojowej, o charakterze ogólnokrajowym i międzynarodowym, znajdujących się na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej.

Celem realizowanych projektów jest również stworzenie skutecznego dostępu do tej infrastruktury dla przedsiębiorstw i innych zainteresowanych podmiotów.

Wsparcie powstawania międzynarodowych agend badawczych

Wspierane są Międzynarodowe Agendy Badawcze (MAB), tworzone w Polsce we współpracy z renomowanymi ośrodkami naukowymi z innych państw.

Celem MAB jest realizacja wysokiej jakości badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzonych przez zespoły wybitnych naukowców zagranicznych i polskich. Wsparcie powinno przyczynić się do stworzenia w Polsce wyspecjalizowanych, wiodących w skali światowej jednostek naukowych, stosujących najlepsze światowe praktyki w zakresie:

identyfikowania programów i tematów badawczych,
polityki personalnej oraz zarządzania pracami B+R,
komercjalizacji wyników prac B+R.

Zwiększenie potencjału kadrowego sektora B+R

rozwój kadr B+R w projektach zespołowych prowadzonych przez wybitnych uczonych z całego świata w jednostkach naukowych lub przedsiębiorstwach pracujących w najbardziej innowacyjnych obszarach, z udziałem partnera zagranicznego;

realizacja projektów badawczych w jednostkach naukowych lub przedsiębiorstwach w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem powrotów do kraju wybitnych naukowców polskiego pochodzenia lub osób mających przerwę w pracy badawczej;

rozwój kadr B+R pod kierunkiem naukowca posiadającego wybitne doświadczenie we współpracy z gospodarką w projektach zespołowych, z udziałem studentów, doktorantów i młodych doktorów, prowadzonych w zakresie rozwoju technologii lub świadczenia usług badawczych dla przedsiębiorstw;

rozwój umiejętności w zakresie zarządzania badaniami naukowymi, współpracy z przedsiębiorstwami lub w zakresie najnowszych osiągnięć naukowych oraz komercjalizacji wyników prac B+R (w ramach ww. wymienionych instrumentów oraz nowych instrumentów zwiększających kompetencje kadr jednostek naukowych i stopień komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych);

prorowadzenie projektów badawczych przez doktorantów (studiuujących m.in. w ramach międzynarodowych studiów doktoranckich) lub naukowców odbywających staże w przedsiębiorstwach oraz projektów badawczych realizowanych w ramach programów finansowania pierwszych zespołów badawczych przez uczonych na wczesnym etapie kariery naukowej;

podnoszenie kwalifikacji kadr przedsiębiorstw poprzez wsparcie realizowanych przez nich projektów badawczych oraz ich staży w jednostkach naukowych (związanych z realizacją projektów badawczych, w tym zlecanych przez przedsiębiorstwa).

Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw

Wsparcie jest kierowane do przedsiębiorstw, w tym do MŚP i obejmuje tworzenie oraz rozwój infrastruktury B+R poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, która służy tworzeniu innowacyjnych produktów i usług.

Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania działów badawczo-rozwojowych i laboratoriów w przedsiębiorstwach oraz tworzenia centrów badawczo-rozwojowych.

Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii

Wsparcie w ramach instrumentu kierowane jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) zainteresowanych pozyskaniem technologii w formie patentu lub nieopatentowanej wiedzy technicznej oraz realizacją inwestycji rozwojowej opartej o implementację pozyskanej technologii. Celem instrumentu jest wykorzystanie formuły otwartych innowacji (open innovation) dla podniesienia poziomu innowacyjności przedsiębiorstw, a także stworzenie efektywnego (łączącego kapitał prywatny z publicznym) modelu finansowania innowacyjnych przedsięwzięć.

Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw

W ramach Programu planowana jest realizacja kilku instrumentów wsparcia związanych ze świadczeniem proinnowacyjnych usług na rzecz przedsiębiorstw przez różnego rodzaju podmioty.

Usługi te powinny być dostosowane do potrzeb odbiorców oraz w sposób kompleksowy przyczyniać się do powstawania innowacji (od badań do komercjalizacji).

Jeden z instrumentów będzie polegał na współfinansowaniu świadczenia na rzecz MŚP usług proinnowacyjnych przez instytucje otoczenia biznesu.

Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R

Wsparcie w tym zakresie służy wypełnieniu luki finansowej pomiędzy etapem prowadzenia przez przedsiębiorstwo prac badawczo-rozwojowych a wprowadzeniem nowego produktu na rynek.

Wsparcie może być w szczególności przeznaczone na wdrożenie wyników prac B+R uzyskanych w wyniku realizacji projektów współfinansowanych ze środków I osi priorytetowej programu POIR.

Kwestie księgowe w projektach B+R

W związku z prowadzonymi przez jednostkę pracami badawczo-rozwojowymi należy każdorazowo rozważyć następujące kwestie:

Charakter prowadzonych prac: na własny użytek czy na zlecenie,

Spełnienie kryteriów kapitalizacji – praca badawcze vs prace rozwojowe,
Dalsza wycena.

Prace B+R prowadzone z przeznaczeniem na sprzedaż

Prace B+R prowadzone z przeznaczeniem na wykorzystanie na własne potrzeby

Charakter

- Intencja odsprzedaży
- Przeniesienie w sposób nieodwołalny prawa do opracowanej własności intelektualnej
- Realizacja prac B+R na konkretne zamówienie

- Użytkowane przez jednostkę w okresie dłuższym niż rok;

ORAZ

- Wspieranie bieżącej działalności jednostki (np. prowadzenie innych prac badawczo-rozwojowych, w tym prowadzenie prac o takim charakterze na zlecenie, przeprowadzanie ekspertyz itp.);

LUB

- Generowanie przychodów licencyjnych

Ujęcie księgowe

- Klasyfikacja jako „produkcja w toku” a po zakończeniu – zapasy
- *Sprzedaż do jednego odbiorcy*: jednorazowe rozpoznanie sprzedaży i kosztu własnego
- *Sprzedaż do wielu odbiorców*: sprzedaż i koszty rozpoznawane przez okres przynoszenia korzyści ekonomicznych (nie więcej niż 5 lat) – aktywa programowe

- Kapitalizacja jako WNIP – po spełnieniu określonych kryteriów
- Amortyzacja (nie więcej niż 5 lat)

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

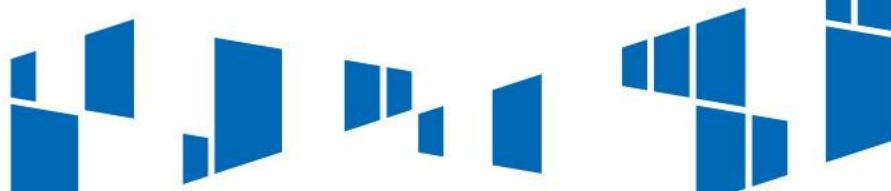
Przykład

*Instytut badawczy podpisał z prywatnym przedsiębiorcą umowę, na mocy której Instytut przeprowadza określone prace B+R, które mają się zakończyć opracowaniem możliwej do wdrożenia do produkcji technologii. Technologia ta zostanie zabezpieczona patentem. **Na mocy umowy przedsiębiorca nabędzie wyłączne i nieodwołalne prawo do patentu**, a w zamian przekaże Instytutowi wynagrodzenie z tego tytułu. Wynagrodzenie dla Instytutu jest uzależnione od osiągniętego w skali roku zysku netto z wdrożonej produkcji przez okres 10 lat. Prowadzone przez Instytut prace badawcze prowadzące do opracowania patentu mają charakter krótkookresowy.*

Ujęcie księgowe

Zakładając, że prowadzone przez Instytut prace badawcze prowadzące do opracowania patentu, mają charakter krótkookresowy, oraz że Instytut przenosi w sposób nieodwołalny prawo do tego patentu na przedsiębiorcę, można by oczekiwać, że:

- prowadzone prace będą wykazywane jako prace w toku (zapas),
- w momencie przekazania praw do patentu Instytut rozpozna koszt i przychody ze sprzedaży,
- natomiast przychód zostanie drugostronnie rozpoznany jako należność/ aktywo finansowe oznaczające prawo Instytutu do otrzymania wpływów gotówkowych (wynagrodzenia) w postaci udziałów w zyskach przedsiębiorcy.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Prace badawczo - rozwojowe

Prace badawcze

- Działania zmierzające do zdobycia nowej wiedzy
- Poszukiwanie, ocena i końcowa selekcja sposobu wykorzystania rezultatów prac badawczych lub wiedzy innego rodzaju
- Poszukiwanie alternatywnych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów lub usług
- Formułowanie, projektowanie, ocena i końcowa selekcja nowych lub udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów lub usług

Brak skonkretyzowanego aktywa

Koszty okresu

Prace rozwojowe

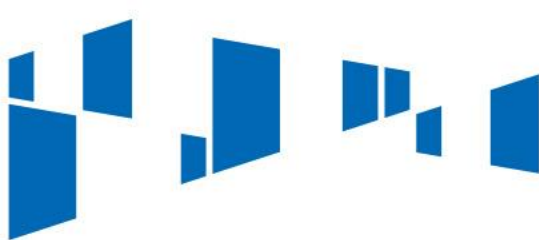
- Prototypy i modele
- Narzędzia i przyrządy
- Linie pilotażowe

Praktyczne zastosowanie wiedzy

Ujmowane w bilansie w ramach WNIP

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zasady ujmowania

Co można kapitalizować?

Materiały i usługi bezpośrednio wykorzystane do stworzenia nowego składnika,

Wynagrodzenia pracowników bezpośrednio związanych z tworzeniem nowego składnika,

Amortyzacja innych patentów i licencji wykorzystanych do tworzenia nowego składnika.

Opłaty za rejestrację tytułu prawnego

Czego nie można kapitalizować?

Koszty sprzedaży, administracji oraz innych kosztów ogólnozakładowych,

Braki wydajności i początkowe straty operacyjne poniesione przed osiągnięciem planowanej wydajności,

Nakłady na szkolenie przygotowujące pracowników do obsługi danego składniki aktywów.

Rozpoczęcie momentu kapitalizacji

Dzień, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni kryteria dotyczące jego ujęcia

Zasady amortyzacji

Moment rozpoczęcia: po przyjęciu składnika WNiP do używania,

Okres amortyzacji – odzwierciedlenie okresu użyteczności ekonomicznej – nie dłużej niż 5 lat,

Korekta po rozpoznaniu odpisu z tytułu trwałej utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Dodawane do wartości bilansowej trwającego projektu rozwojowego – pod warunkiem spełnienia kryteriów kapitalizacji

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Element materialny i niematerialny

Zagadnienie

Instytut prowadzi prace B&R, które polegają na wytworzeniu nowego reaktora chemicznego. Koszt wersji demonstracyjnej wynosi 4 mln zł, w tym 1 mln to materiały do budowy urządzenia i jego wykonanie, a 3 mln to nakłady na "myśl naukową" - opracowanie sposobu działania urządzenia skodyfikowane w postaci Dokumentacji Technicznej i opisu KnowHow.

Ujęcie księgowe

Składnik aktywów obejmuje **elementy materialne i niematerialne**

Jednostka decyduje, który element jest **bardziej znaczący**

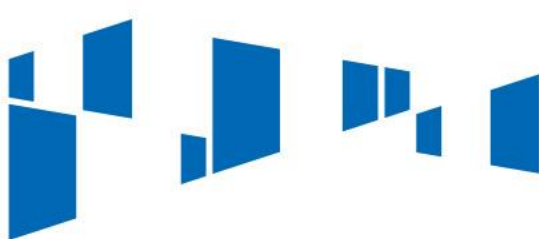
Jednostka odpowiednio traktuje dany składnik jako element wartości niematerialnych bądź rzeczowych aktywów trwałych

Partnerstwo Innowacyjne

Partnerstwo innowacyjne (PI) to jeden z trybów udzielania zamówienia publicznego, określony przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych. Jego celem jest opracowanie i zakup innowacyjnego produktu niedostępnego jeszcze na rynku.

Warto podkreślić, że od samego początku postępowania na ten produkt czeka Zamawiający, który określa warunki, jakie poszukiwany produkt musi spełnić i na jakie potrzeby odpowiedzieć.

Zamawiający także gwarantuje, że w przypadku opracowania takiego produktu zakupi z góry określoną liczbę (partię) produktu. Tym samym Wykonawcy mają zagwarantowany rynek zbytu, a państwo występuje w roli inteligentnego zamawiającego.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W odróżnieniu od klasycznych trybów zamówień publicznych, w partnerstwie innowacyjnym w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu publicznym, Zamawiający może zawrzeć umowy z kilkoma Wykonawcami, którzy następnie równolegle realizują projekty badawcze, jednak po każdym z etapów prac, Zamawiający ogranicza ich liczbę.

To Zamawiający określa ramowe zasady realizacji części badawczej, zazwyczaj dzieląc ją na trzy etapy, odpowiadające procesowi badawczemu. Do kolejnych etapów przechodzą tylko te Podmioty, które zrealizują cele zakładane w danym etapie oraz w najwyższym stopniu zrealizują wymogi stawiane przez Zamawiającego.

Oznacza to, że na kolejnych etapach następuje selekcja Wykonawców, a do fazy produkcji dochodzi jeden lub kilku Wykonawców, którego prototyp spełni w najwyższym stopniu pierwotne założenia i będzie stanowić odpowiedź na potrzebę Zamawiającego.

W takim przypadku Wykonawca (Wykonawcy) rozpoczyna produkcję opracowanego produktu, który następnie kupuje Zamawiający.

Czym jest Zamówienie przedkomercyjne (PCP)?

Zamówienie przedkomercyjne jest wyłączone spod reżimu ustawy Prawo zamówień publicznych. Jego celem jest, podobnie jak w Partnerstwie innowacyjnym, opracowanie innowacyjnego produktu w drodze prac badawczo-rozwojowych.

Prace badawcze, podobnie jak w PI, prowadzone są równolegle przez kilka podmiotów na zlecenie Zamawiającego.

Różnica między trybami PI a PCP polega na tym, że w przypadku PCP Zamawiający nie gwarantuje rynku zbytu. Wytworzony prototyp innowacyjnego produktu ma odpowiedzieć na wcześniej określoną potrzebę, jednak do jego zakupu może przystąpić dowolny podmiot z rynku.

PROJEKTY a COVID - 19

W ramach realizacji projektów B+R w związku z wystąpieniem pandemii SARS – COVID 19 Beneficjenci powinni mieć na uwadze wprowadzenie :

Ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r.

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2020/460

z dnia 30 marca 2020 r.

zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich oraz w innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa)

Czasowe zawieszenie wytycznych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczy przygotowania i rozliczania projektów w zakresie poniższych wytycznych :

- Kwalifikowalności wydatków

(Informacja o częściowym zawieszeniu stosowania wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności na lata 2014-2020 – 19 maja 2020)

- Kontroli projektów

(Informacja o częściowym zawieszeniu stosowania wytycznych w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 – 24 kwietnia 2020)

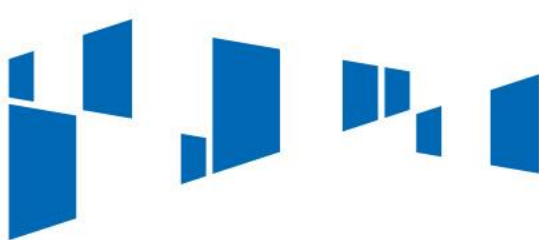
- Przygotowywaniem projektów inwestycyjnych generujących dochód i projektów hybrydowych

(Informacja o częściowym zawieszeniu stosowania wytycznych w zakresie przygotowywania projektów inwestycyjnych generujących dochód i projektów hybrydowych 2014-2020 - 26 kwietnia 2020)

Wybrane zagadnienia

Umożliwienie uznania za dopuszczalny procentowego poziomu wartości wydatków na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej wyższej niż 10 000 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS wykraczającego ponad poziom określany przez IZ PO w PO lub w SZOOP

Umożliwienie uznania kwalifikowalności wydatków związanych z zaangażowaniem zawodowym personelu projektu w projekcie lub projektach mimo, że łączne zaangażowanie zawodowe personelu projektu, niezależnie od formy zaangażowania, w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy strukturalnych i FS oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych beneficjenta i innych podmiotów, przekracza 276 godzin miesięcznie

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

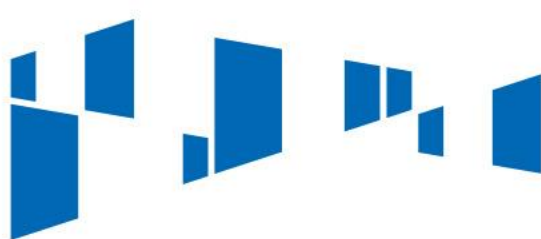
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Umożliwienie uznania kwalifikowalności kosztów zaangażowania pracownika beneficjenta pełniącego rolę personelu projektu, do realizacji zadań w ramach projektu także na podstawie stosunku cywilnoprawnego.

Umożliwienie uznania kwalifikowalności kosztów wyposażenia stanowiska pracy personelu projektu zaangażowanego na podstawie stosunku pracy niezależnie od wymiaru czasu pracy

Umożliwienie uznania kwalifikowalności kosztów pośrednich projektów EFRR/FS mimo, że możliwość ta nie wynika z wytycznych, SZOOP, regulaminu konkursu, dokumentacji dotyczącej projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym lub umowy o dofinansowanie projektu.

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zakres zawieszenia

Zawiesza się stosowanie następujących postanowień wytycznych kwalifikowalności:

- **sekcja 6.12.1 pkt 6** - Techniki finansowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych - Środki trwałe / koszty bezpośrednie 3500-10 000 zł
- **podrozdział 6.15 pkt 8 lit. b** - Koszty związane z zaangażowaniem personelu
Wydatki związane z zaangażowaniem personelu w projekcie są kwalifikowane jeżeli nie przekraczają 276 godzin miesięcznie
- **sekcja 6.15.1 pkt 1** - Stosunek pracy / Angażowanie pracownika do wykonywania zadań na rzecz projektu lub innego projektu na podstawie stosunku cywilnoprawnego
- sekcja 6.15.1 pkt 6 - Dodatki / Regulaminy
- **podrozdział 7.5 pkt 2** – Koszty pośrednie / Kwalifikacja wg SZOOP, Regulaminu konkursu, Umowy o dofinansowanie.

Termin zawieszenia

Stosowanie wytycznych w powyższym zakresie zawiesza się od dnia 1 lutego 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Zastrzeżenie

Zmiana zakresu oraz terminu zawieszenia wytycznych może nastąpić w każdym czasie, w drodze wydania kolejnej informacji o zawieszeniu wytycznych, zastępującej niniejszą informację.

Dziękuję za uwagę!